

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

09-01-2002

09-01-2002

14:15 uur

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail: aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Wensen	1
Mededeling	1
<i>Sprekers: Jef Tavernier, Gerolf Annemans, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie</i>	
WETSONTWERP	2
Wetsontwerp tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij (1339/1 tot 10) (terug naar de commissie verstuurd op 22 november 2001)	2
<i>Algemene bespreking</i>	2
<i>Sprekers: Yves Leterme, rapporteur, Jacques Chabot, Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, Gérard Gobert, Hagen Goyvaerts, Ludo Van Campenhout, Alfons Borginon</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	30
<i>Sprekers: Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie</i>	
BIJLAGE	39
<i>Sprekers: Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie, Marc Verwilghen, minister van Justitie, Alfons Borginon</i>	
INTERNE BESLUITEN	39
COMMISSIES	39
SAMENSTELLING	39
INTERPELLATIEVERZOEKEN	39
INGEKOMEN	39
VOORSTELLEN	41
TOELATING TOT DRUKKEN	41
OPMERKINGEN	41
VERZOEK OM ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE	42
MEDEDELINGEN	42
COMMISSIES	42
VERSLAGEN	42
SENAAT	42
OVERGEZONDEN WETSONTWERP	42
AANGENOMEN WETSONTWERPEN	42
GEAMENDEERD WETSONTWERP	43
GEMOTIVEERD ADVIES	43
REGERING	43
INGEDIENDE WETSONTWERPEN	43
REKENHOF	44
OPMERKINGEN	44
RESOLUTIE	45
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD	45
ADVIEZEN	46
CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN	46

SOMMAIRE

Excusés	1
Voeux	1
Communication	1
<i>Orateurs: Jef Tavernier, Gerolf Annemans, président du groupe VLAAMS BLOK</i>	
PROJET DE LOI	2
Projet de loi relatif à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie nationale (1339/1 à 10) (renvoyé en commission le 22 novembre 2001)	2
<i>Discussion générale</i>	2
<i>Orateurs: Yves Leterme, rapporteur, Jacques Chabot, Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, Gérard Gobert, Hagen Goyvaerts, Ludo Van Campenhout, Alfons Borginon</i>	
<i>Discussion des articles</i>	30
<i>Orateur: Yves Leterme, président du groupe CD&V</i>	
ANNEXE	39
<i>Orateurs: Yves Leterme, président du groupe CD&V, Marc Verwilghen, ministre de la Justice, Alfons Borginon</i>	
DECISIONS INTERNES	39
COMMISSIONS	39
COMPOSITION	39
DEMANDES D'INTERPELLATION	39
DEMANDES	39
PROPOSITIONS	41
AUTORISATION D'IMPRESSION	41
REMARQUES	41
DEMANDE D'AVIS AU CONSEIL D'ETAT	42
COMMUNICATIONS	42
COMMISSIONS	42
RAPPORTS	42
SENAT	42
PROJET DE LOI TRANSMIS	42
PROJETS DE LOI ADOPTES	42
PROJET DE LOI AMENDE	43
AVIS MOTIVE	43
GOUVERNEMENT	43
DEPOT DE PROJETS DE LOI	43
COUR DES COMPTES	44
OBSERVATIONS	44
RESOLUTION	45
CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE	45
AVIS	46
CONSEIL CENTRAL DE L'ECONOMIE	46

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 9 JANUARI 2002

14:15 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 9 JANVIER 2002

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.20 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.20 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Rik Daems.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Berichten van verhindering
Excusés

Ferdy Willems, buitenslands / à l'étranger;
Georges Clerfayt, Stef Goris, Danny Pieters, Raad van Europa / Conseil de l'Europe.

01 Voeux
01 Wensen

01.01 Le président: Chers collègues, tout d'abord, permettez-moi d'adresser à chacun d'entre vous tous mes bons vœux. Je le fais à titre personnel et collégial, si je puis dire.

Ik bied aan eenieder mijn beste wensen aan.

02 Mededeling
02 Communication

02.01 De voorzitter: Collega's, ik vestig uw aandacht op het feit dat u nu omringd bent door zes digitale camera's.

Ces caméras seront expérimentées demain. En toute logique, elles devraient être opérationnelles à partir de jeudi prochain. Pas un seul membre ne sera à l'abri des caméras.

02.01 Le président: Suite à une décision du Bureau, l'hémicycle est désormais muni de caméras mobiles dirigées par une régie. Les séances plénières de chaque jeudi après-midi seront filmées. L'objectif est de susciter un intérêt accru des médias pour nos activités. Les premières prises de

De beelden zullen door de regiekamer, hierboven links, worden geselecteerd en zullen ter beschikking van alle televisiezenders worden gesteld. Er zal niets aan de zenders worden opgedrongen.

Nous n'imposons rien à personne. D'ici quelques semaines, nous serons sur Internet en temps réel et en temps différé.

U weet dus wat ons lot is.

02.02 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, als ik het goed begrijp, zullen de beelden door de regiekamer worden geselecteerd en niet door de televisiezenders. Wanneer mogen wij de grote schermen verwachten, mijnheer de voorzitter? U begrijpt dat uw beeld nu soms ietwat onscherp is. Dat zagen wij graag verholpen.

02.03 De voorzitter: De schermen worden over een tweetal maanden verwacht en zullen aan mijn linker- en rechterzijde worden opgehangen. Het betreft tijdelijke schermen. Niet alleen zal het onderwerp van het debat en de naam van de spreker in de twee landstalen worden getoond, maar kunnen de voice directed camera's ook reageren op de stem.

02.04 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, dat is prachtig. Ik feliciteer u daarmee. Ik vrees echter voor een grote verspilling. De Kamer zal onder uw hoede de leden van het Vlaams Blok op een objectieve manier in beeld brengen. Die beelden zullen door de televisiezenders vervolgens moeten worden weggegooid. Voor de Kamer is het echter een verrijking.

02.05 Le président: Qui vivra, verra!

vues seront effectuées le jeudi 17 janvier.

Le matériel est loué pour un an. Le régisseur devra respecter les règles de déontologie journalistique et d'objectivité.

Des prises de vues expérimentales auront lieu demain.

02.02 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): La régie sélectionne donc les images. Quand disposerons-nous des écrans géants?

02.03 Le président: D'ici à deux mois environ.

02.04 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Quel gaspillage: toutes ces images du Vlaams Blok qui devront être jetées par certaines chaînes.

Wetsontwerp

Projet de loi

03 Wetsontwerp tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij (1339/1 tot 10) (terug naar de commissie verstuurd op 22 november 2001)

03 Projet de loi relatif à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie nationale (1339/1 à 10) (renvoyé en commission le 22 novembre 2001)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

03.01 Yves Leterme, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik breng u het aanvullende verslag van de bespreking van het wetsontwerp tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij.

Het wetsontwerp werd in de commissie voor de Financiën en de Begroting besproken op 5 december, 12 december en 18 december 2001 en dit nadat de heer Marique, voorzitter van de Kansspelcommissie, in een brief van 22 november jongstleden spontaan de Kamer in kennis stelde van de bedenkingen van de

03.01 Yves Leterme, rapporteur: Le projet de loi relatif à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie nationale a été examiné en décembre par la commission compétente de la Chambre, qui a conféré au rapport de M. Marique le statut d'avis officiel de la Commission des jeux de hasard.

leden van zijn commissie. Die dag werd in plenaire vergadering beslist om het wetsontwerp terug te zenden naar de commissie. In haar vergadering van 5 december verleende de commissie aan het verslag van de heer Marique het statuut van officieel advies van de Kansspelcommissie.

In zijn uiteenzetting voor de commissie voor de Financiën en de Begroting, verbaasde de heer Marique zich erover dat de regering een wetsontwerp had ingediend op grond waarvan de Nationale Loterij kansspelen mag inrichten zonder vermelding van inzet of verlies per uur. Hij ziet hierin een tegenstelling ten opzichte van de doelstelling van de wetgever om ook verslaving te bestrijden bij de goedgekeurde wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, kansspelinrichtingen en bescherming van de spelers. Voorts wijst de heer Marique in dat verband op het systeem van de Metrologische Dienst van het ministerie van Economische Zaken, dat technische beperkingen – in casu een maximuminzet per uur – kan opleggen aan de producenten van speelautomaten. Vervolgens heeft de heer Marique ernstige bedenkingen bij de mogelijkheid voor de Nationale Loterij om te participeren in andere vennootschappen en spelen op internet aan te bieden.

Hij stelt dat het wetsontwerp om de daarnet vernoemde redenen de andere operatoren van kansspelen discrimineert en bovendien meent hij dat de Kansspelcommissie de geschikte instantie is om de integriteit en de wettigheid van de kansspelen die de Nationale Loterij aan het publiek aanbiedt, te controleren. Hij pleit voor een identieke behandeling terzake van de openbare en particuliere operatoren. In dat verband wijst hij op de plannen van het bedrijf Telenet om, in samenwerking met een al dan niet buitenlandse vennootschap – volgens de heer Marique misschien de Nationale Loterij zelf – zogenaamde casinoavonden te organiseren.

De uiteenzetting van de heer Marique gaf aanleiding tot vragen en opmerkingen vanwege verschillende leden. Uw rapporteur stelde onder meer de volgende vragen.

Ten eerste, hoe werd de Kansspelcommissie betrokken bij de uitwerking van het wetsontwerp?

Ten tweede, waarom voorzag een eerdere versie van het voorontwerp van wet in de oprichting van een commissie bij de Nationale Loterij, met controlebevoegdheid, ook inzake activiteiten die thans onder de bevoegdheid van de Kansspelcommissie ressorteren?

Ten derde, hoe worden in andere landen weddenschappen via de nieuwe communicatiemiddelen georganiseerd?

Ten vierde, hoe staat de Kansspelcommissie tegenover de mogelijkheid die de Nationale Loterij krijgt om elektronische loterijautomaten uit te baten?

Voorts laakte uw rapporteur het gebrek aan persoonlijke en materiële middelen van de commissie en wees hij op de terughouding van gemeentebesturen tegenover speelautomatenhallen, verwijzend naar de weigering van gemeentebesturen om een overeenkomst te sluiten met de exploitanten van een kansspelinrichting van klasse II.

Dans son rapport, M. Marique s'étonne que la Loterie nationale puisse organiser des jeux de hasard sans mentionner aucune limitation de mise ou de perte horaire. Il considère qu'il s'agit d'une négligence dans la mesure où ces mentions permettent d'éviter l'assuétude aux jeux de hasard et de protéger les joueurs. Il se pose également des questions à propos de la possibilité offerte à la Loterie nationale de prendre une participation dans d'autres sociétés ou de participer à l'organisation de jeux sur internet. Il s'agit d'une discrimination à l'égard des opérateurs privés.

M. Leterme se demande de quelle façon la Commission des jeux de hasard a été associée à l'élaboration du projet de loi. Il se demande aussi comment, dans les autres pays, les paris sont organisés par le biais des nouveaux médias et ce que pense la Commission des jeux de hasard de la possibilité dont dispose la Loterie nationale d'exploiter des appareils électroniques de loterie. Il dénonce d'autre part le manque de personnel et de moyens financiers, et souligne le caractère illégal des sites internet de jeux de hasard, reconnu par le ministre de la Justice.

M. Marique souligne que la Commission des jeux de hasard n'a pas été informée des travaux de la commission des Finances et que sa commission condamne unanimement l'installation d'appareils à loterie électroniques dans les débits de boissons. Il plaide pour un contrôle par la Commission des jeux de hasard. Il déplore par ailleurs des problèmes de personnel ainsi qu'un manque de moyens informatiques et constate une libéralisation croissante en matière de jeux et de paris.

MM. Maingain, Van Weddingen et Leterme ont également posé des

De rapporteur polste eveneens naar bestaande samenwerking tussen de Kansspelcommissie enerzijds en de Computer Crime Unit anderzijds en verwees naar het illegaal karakter van de internetsites met kansspelen, dat overigens door de minister voor de Justitie wordt erkend. Hij pleitte voor uitwisseling van informatie tussen de Kansspelcommissie en de voor preventie bevoegde diensten van de gemeenschappen.

De heer Marique antwoordde op die vragen en opmerkingen dat de Kansspelcommissie niet op de hoogte werd gehouden van de werkzaamheden in de commissie voor de Financiën en de Begroting en dat hij na het lezen van het verslag van de werkzaamheden het initiatief nam om een rapport op te stellen en het te bezorgen aan de Kamer opdat deze laatste vóór de besprekingen in plenaire vergadering op de hoogte zou worden gebracht van het feit dat sommige bepalingen van de wet van 7 mei 1999 werden gewijzigd zonder voorafgaand advies van de Kansspelcommissie.

De heer Marique vermeldde tevens de unanieme afkeuring door zijn commissie, in juli 2000, van de plannen van de Nationale Loterij om elektronische loterij-automaten in dranksluiterijen te plaatsen. Mocht de regering zulks toch toestaan, dan mag, aldus de heer Marique, het aantal geoorloofde kansspelen niet meer dan twee bedragen, conform artikel 39 van de wet van 7 mei 1999. Hij pleitte tevens voor controlebevoegdheid van de Kansspelcommissie, bijgestaan door de dienst Metrologie van het ministerie van Economische Zaken.

Daarnaast klaagt hij over het tekort aan vastbenoemd personeel, de trage en logge procedure voor aanwerving van statutaire medewerkers en het gebrek aan een goedpresterende databank. Hij stelt een groeiende tendens tot liberalisering vast inzake spelen en weddenschappen via internet en acht het denkbaar dat loterijen en spelen binnen drie tot vier jaar als diensten in de economische zin van het woord worden aangemerkt. De heer Marique bevestigt de weigering van veel gemeenten om overeenkomsten te sluiten met de uitbaters van een speelautomatenhal, waarop systematisch niet-opschortend beroep wordt aangetekend bij de Raad van State.

De voorzitter van de commissie, de heer Maingain, vraagt of de Kansspelencommissie haar controleopdrachten tot sommige producten van de Nationale Loterij wenst uit te breiden. De heer Marique antwoordt hierop dat hij voorstander is van een controle door een onafhankelijke instantie, zoals de Kansspelencommissie, op de activiteiten van alle operatoren, inclusief de Nationale Loterij.

De heer van Weddingen oppert dat het wetsontwerp voldoende garanties biedt aan de Kansspelencommissie om controle uit te oefenen op de toekomstige activiteiten van de Nationale Loterij. Hij verwijst hiervoor naar artikel 21, §1, tweede lid van het ontwerp. De heer Marique reageert hierop met de melding dat bij de ernstige overweging van de Nationale Loterij om elektronische loterij-apparaten in cafés op te stellen, de adviesbevoegdheid van de Kansspelcommissie van artikel 21 onvoldoende is.

Uw verslaggever geeft aan dat de controlebevoegdheid van de Kansspelcommissie pas na een akkoord van de regering kan worden uitgebreid. Hij pleit nogmaals voor de betrokkenheid van de Kansspelcommissie bij de uitwerking van het wetsontwerp. Ten slotte

questions concernant la compétence de contrôle de la Commission des jeux de hasard, ce à quoi M. Marique répond que sa Commission n'a reçu aucune demande d'avis. Selon le ministre, une telle demande n'est pas obligatoire et dans le cas présent, elle n'est pas vraiment nécessaire.

Le ministre précise également qu'il n'existe encore aucun arrêté royal autorisant l'installation d'appareils de loterie électroniques. Cinquante appareils-pilotes ont déjà été commandés mais aucun paiement n'a encore été effectué.

Le ministre estime qu'il n'est pas porté atteinte aux intérêts de la Commission des jeux de hasard; celle-ci dispose d'ailleurs d'un droit d'injonction.

Le ministre entend mener une politique de "canalisation". Il comprend les craintes du secteur privé de subir la concurrence de la Loterie nationale. Il veut simplement mener une politique de rationalisation et affirme qu'il ne vise aucun objectif financier. Les missions de la Loterie nationale seront clairement définies dans un contrat de gestion.

Le rapporteur attire l'attention sur les avis opposés du ministre de la Justice et du ministre Daems en ce qui concerne la légalité des jeux de hasard virtuels. Le Conseil d'Etat estime que l'organisation de jeux de hasard sur internet ne devrait pas être permise. Or, la Loterie nationale pourra le faire impunément - et ce précisément grâce au présent projet. Le rapporteur souhaite connaître la position du ministre de la Justice en la matière et aimerait entendre la direction de la Loterie nationale ainsi que des associations qui luttent contre la dépendance au jeu.

M. Gobert évoque l'évolution préoccupante d'une offre de jeux facilement accessible et plaide en

vraagt hij of de Nationale Loterij, vóór de goedkeuring van onderhavig ontwerp, reeds overeenkomsten heeft gesloten met leveranciers van elektronische speelautomaten. De heer Marique antwoordt dat hij op vraag van de minister, na een eerste informeel overleg, werd geweerd voor de volgende vergaderingen en mondeling op de hoogte werd gehouden via een vertegenwoordiger van het Ministerie van Justitie. De Kansspelcommissie ontving ging enkel verzoek om advies. Hij bevestigt dat de Nationale Loterij niet ontkent dat reeds een eerste voorschot van 300 miljoen frank werd betaald voor de aankoop van elektronische loterij-automaten.

De minister antwoordde het volgende op de verschillende vragen en opmerkingen.

De minister zegt dat artikel 20 van de wet van 7 mei 1999 het verzoek om advies van de Kansspelcommissie niet verplichtend heeft gemaakt. De regering vond het niet nodig om de betrokken commissie formeel om advies te vragen gezien de betrokkenheid van de voorzitter bij de werkzaamheden van de ministeriële werkgroep belast met de uitwerking van het ontwerp en het standpunt van de Kansspelcommissie dat onder meer dankzij haar jaarverslag 2000 genoegzaam bekend was. Hij beweert echter niettemin verheugd te zijn dat het advies door toedoen van de voorzitter aan het parlement werd overgezonden.

De minister beklemtoont dat in zijn beleidsnota alleen gewag wordt gemaakt van de mogelijkheid dat de Nationale Loterij in de toekomst de wettelijke machtigingen ontvangt om elektronische loterij-automaten uit te baten. Die machtigingen zijn er nog niet, omdat de minister het koninklijk besluit dat ze zou bekrachtigen, in beraad houdt.

Voorts bevestigt de minister dat de Nationale Loterij, conform het koninklijk besluit van 13 januari 1999 tot bepaling van de vormen van openbare loterij en georganiseerd door de Nationale Loterij, vijftig voor tests bestemde automaten heeft besteld. Volgens zijn informatie werden echter nog geen betalingen in dat verband verricht.

De minister vindt niet dat de belangen van de Kansspelcommissie in het wetsontwerp worden geschaad, gezien de uitbreiding van haar bevoegdheden. Immers, de Nationale Loterij mag pas kansspelen mag organiseren na advies van die commissie luidens artikels 3, §1, tweede lid. Bovendien herinnert hij aan het positief injunctierecht dat aan de Kansspelcommissie wordt verleend middels artikel 21, §1, tweede lid, waardoor ze de aandacht van de regering kan vestigen op een aantal activiteiten van de Nationale Loterij die zij als kansspelen aanmerkt. Die activiteiten kan zij, na akkoord van de regering, aan haar controle onderwerpen.

De minister herhaalt dat de regering heeft gekozen voor het voeren van een inbeddingsbeleid door de Nationale Loterij toe te staan haar bestaande activiteiten voort te zetten en het organiseren van kansspelen voortaan te onderwerpen aan het toezicht van de Kansspelcommissie, hoewel ze ook de bepalingen van de wet van 22 juli 1999 had kunnen handhaven. Hierdoor zou de Nationale Loterij kansspelen kunnen aanbieden zonder enige controle van de Kansspelcommissie.

faveur d'un débat à ce sujet. Il déplore le fait que la Loterie nationale échappe à tout contrôle externe et se pose des questions au sujet des changements imminents à la tête de la Loterie nationale.

M. Bacquelaine attire l'attention sur le fait que le débat s'articule autour du problème qui consiste à concilier le rôle de la Loterie nationale comme promoteur de toute une série de projets et la marge de manoeuvre nécessaire pour lutter contre la dépendance au jeu. Lui aussi se pose de questions à propos du contrôle.

M. Tavernier admet que la réforme peut faire augmenter la pression commerciale. Il pose des questions à propos de l'avis contraignant ou non de la Commission des jeux de hasard.

M. Maingain est d'avis qu'il faut un organe public fort et M. Van Campenhout estime pour sa part qu'il existe suffisamment de gardes-fous contre l'assuétude.

Le projet amendé est approuvé par 6 voix contre 3 et 2 abstentions.

Je me réfère au rapport écrit en ce qui concerne le compte rendu de la première partie de la discussion.

De minister zegt de bezorgdheid van de private kansspeloperators te begrijpen omtrent de toekomstige concurrentie vanwege de Nationale Loterij, maar beweert dat zulks strookt met de doelstelling om een inbeddingsbeleid te voeren.

Voorts geeft de minister aan dat de doelstelling van het ontwerp kadert in een strategisch plan om de sector te rationaliseren en een inbeddingsbeleid te voeren en er dus geen financiële motieven zijn.

De minister vestigt er de aandacht op dat in de uitwerking van een beheersovereenkomst in het wetsontwerp wordt voorzien. In die beheersovereenkomst zullen de taken van de Nationale Loterij worden afgebakend, die zij moet vervullen in het kader van het inbeddingsbeleid. Daarin zal ook het met de financiële steun van de Nationale Loterij te voeren beleid inzake gokverslaving worden vastgelegd.

De kritiek van de Kansspelcommissie inzake oneerlijke concurrentie weerlegt de minister door te verwijzen naar de arresten van het Internationaal Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen inzake het dossier-Schindler en inzake het dossier-Ladbroke. Daarin wordt gesteld dat het recht op vrije mededinging niet op de organisatie van de loterijen en kansspelen van toepassing is.

Inzake de virtuele kansspelen merkt de minister op dat de minister van Justitie in een antwoord op een vraag van uw verslaggever heeft aangegeven dat de wet van 7 mei 1999 de virtuele kansspelen niet uitdrukkelijk verbiedt. Voorts ligt volgens de minister het aan de Nationale Loterij toegekende monopolie voor de organisatie van loterijen en kansspelen, weddenschappen en wedstrijden, perfect in het verlengde van het door de regering gewenste inbeddingsbeleid.

De uiteenzettingen van de heer Marique en de antwoorden van de minister werden gevolgd door een algemene bespreking. Ik geef een kort overzicht van de bijzonderste uiteenzettingen in de algemene bespreking.

Uw verslaggever beklemtoonde de tegenstrijdige uitlatingen van de minister van Justitie inzake de illegaliteit of legaliteit van de virtuele kansspelen. Volgens het advies van de Raad van State – er bestaat terzake een document met referenties – zijn spelen die op Internet worden aangeboden, niet toegelaten. Met het voorliggende wetsontwerp wordt nu voor de Nationale Loterij de mogelijkheid gecreëerd om zulks straffeloos te doen, aldus uw verslaggever. Hij verwoordt nogmaals de wens om kennis te nemen van het standpunt van de minister van Justitie inzake het voorliggende ontwerp, alsook van de kritiek die geuit werd op de werking van de Kansspelcommissie.

Hij vermeldt eveneens dat de Kansspelcommissie pas op 25 april 2001 haar jaarverslag goedkeurde en dus bezwaarlijk veel inbreng kan hebben gehad bij de uitwerking van onderhavig wetsontwerp, via de weg van haar jaarverslag. Hij pleit er ook voor om de top van de Nationale Loterij terzake te horen, teneinde te vernemen wat de concrete plannen zijn van de Nationale Loterij om zich op de markt van de elektronische spelen en weddenschappen te storten.

Uw verslaggever stelt ook voor om vertegenwoordigers van

verenigingen die zich inzetten tegen de gokverslaving, te horen. Hij betreurt dat de dalende omzet van de Nationale Loterij een van de belangrijkste drijfveren is achter het ontwerp.

Collega Gobert merkt op dat de Nationale Loterij voornemens is om op voor het publiek makkelijk toegankelijke plaatsen een aantrekkelijk spelaanbod van interactieve spelen of heel frequente loterijtrekkingen te ontwikkelen. Hij vindt dat zorgwekkend, een mening die wordt gedeeld door uw verslaggever. De heer Gobert pleit voor een debat omtrent de producten van de Nationale Loterij.

Tevens laakt hij dat de Nationale Loterij als publiekrechtelijke naamloze vennootschap aan geen enkele externe controle onderworpen zal zijn, aangezien de wet van 7 mei 1999 aan de Kansspelcommissie alleen de bevoegdheid geeft voor kansspelinrichtingen van klasse I, II en III en de Nationale Loterij kansspelactiviteiten aanbiedt buiten die inrichtingen.

Hij stelt zich vragen omtrent de noodzaak van de waarschijnlijk drastische wijziging binnenkort aan de top van de Nationale Loterij.

De heer Bacquelaine wijst erop dat heel de discussie draait rond het verzoenen van twee doelstellingen. Enerzijds moet de Nationale Loterij een belangrijke rol spelen als ondersteuner van sociale, culturele en wetenschappelijke initiatieven en projecten. Anderzijds moet zij de bestrijding van de gokverslaving door overheidsinstanties voldoende armslag geven. Ook hij ziet lacunes in de controle van de overheid op de kansspelen die de Nationale Loterij in de toekomst kan ontwikkelen.

De heer Tavernier beaamt dat de hervorming van het statuut van de Nationale Loterij kan leiden tot een verhoging van de commerciële druk, hoewel die druk, zo zegt hij, reeds aanwezig is, gelet op de financiering door de Nationale Loterij van talrijke projecten.

De heer Tavernier stelt ook vragen over het al dan niet bindend karakter van het advies van de Kansspelcommissie en over de gegrondheid van de vrees voor de installatie van elektronische kansspeltoestellen op publieke plaatsen, zonder voorafgaand bindend advies van de Kansspelcommissie, door de Nationale Loterij. De minister erkent dat terzake geen bindend advies noodzakelijk is.

De heer Maingain, voorzitter van de commissie, beklemtoont de nood aan een sterk publiek orgaan, dat hoe dan ook beter gecontroleerd wordt dan de privé-sector.

De heer Van Campenhout stelde dat er voldoende veiligheidskleppen zijn om de gokverslaving door producten van de Nationale Loterij tegen te gaan.

Tijdens de artikelsgewijze bespreking werd een amendement nummer 46 ingediend door de heren Van Campenhout, Dufour en van Weddingen dat ertoe strekt artikel 39 dat een artikel 3bis invoegt in de wet van 7 mei 1999, anders te formuleren en duidelijk aan te geven welke artikelen van de wet van toepassing zijn op de kansspelen ontwikkeld door de Nationale Loterij. Van al de amendementen die werden ingediend, werd dat amendement als enige goedgekeurd. Het aldus geamendeerde wetsontwerp werd aangenomen met 6 stemmen

voor, 3 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Ik besluit met te beklemtonen dat ik alleen de besprekingen heb toegelicht die werden gevoerd in de commissie voor de Financiën en de Begroting na de terugverwijzing van het ontwerp op 22 november 2001. Voor het eerste deel van de besprekingen in de commissie, in casu de vergaderingen van 25 september, 16 en 24 oktober en 7 en 8 november, verwijs ik naar het uitstekend verslag van de diensten.

03.02 Jacques Chabot (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, nous sommes donc amenés aujourd'hui à examiner la loi relative à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie nationale.

La Loterie nationale constitue un apport non négligeable dans la concrétisation du budget de l'Etat. Elle se définit d'ailleurs comme le premier mécène du pays. C'est ainsi que ses bénéfices sont affectés:

- au financement de programmes d'aide aux pays en voie de développement et à des fins d'utilité publique, parmi lesquelles notamment l'aide au secteur social (les handicapés, les personnes âgées, la jeunesse abandonnée), au secteur culturel (les arts et lettres, la musique, les musées et bibliothèques, cinéma et multimédia);
- à l'aide au sport, au tourisme, à la conservation de la valeur historique, artistique et scientifique de monuments, sites et édifices classés, à la protection maternelle et infantile, à la protection de la nature et de l'environnement, à la recherche scientifique, l'accueil, l'intégration d'immigrés légaux et de réfugiés politiques reconnus;
- et enfin aux activités dans le sens large dans le domaine social, familial, humanitaire, patriotique, scientifique, culturel et sportif.

Afin de permettre à la Loterie nationale de se développer durablement et dans un environnement de travail optimal pour son personnel, le groupe socialiste estimait qu'une réforme de celle-ci s'imposait. A cet égard, au nom du Parti socialiste, je tiens, monsieur le ministre, à vous exprimer ma satisfaction en cette matière. Je citerai notamment quelques dispositions auxquelles nous étions particulièrement attachés.

Tout d'abord, le respect de la parité linguistique dans chacun des organes dirigeants de la société, notamment au sein du conseil d'administration. Ensuite, la mission d'information et de prévention de la Loterie nationale quant aux risques économiques, sociaux et psychologiques liés à la dépendance au jeu. Citons aussi la nomination par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, de l'administrateur délégué et d'un nombre de membres ordinaires proportionnel au droit de vote attaché aux actions détenues par l'Etat. Egalement, la possibilité pour les membres du cadre dirigeant et les membres du personnel du service chargé des opérations visées par la loi du 22 juillet 1991 relative à la Loterie nationale qui, à la date du 1er septembre 1991, faisaient partie du cadre dirigeant ou du personnel du service chargé des opérations visées par la loi du 6 juillet 1964 relative à la Loterie nationale, et qui étaient nommés à titre définitif à cette date, de réintégrer leur administration d'origine pendant un délai d'un an.

Permettez-moi, pour terminer, de vous communiquer trois

03.02 Jacques Chabot (PS): De Nationale Loterij draagt in niet onaanzienlijke mate bij tot de rijksbegroting. De winst van de Loterij wordt besteed aan de financiering van allerlei sociale, humanitaire, vaderlandslievende, wetenschappelijke, culturele projecten en activiteiten, evenals activiteiten op gezins- of sportgebied. De PS-fractie is blij met deze hervorming, die een duurzame ontwikkeling van de Nationale Loterij, in een optimale werkomgeving voor het personeel, mogelijk moet maken. Enkele bepalingen leken ons van groot belang, zoals de handhaving van de taalpariteit in elk leidinggevend orgaan van de vennootschap, en de voorlichtings- en preventieopdracht met betrekking tot de economische, sociale en psychologische risico's van gokverslaving.

Met de benoeming door de Koning, bij een na overleg in de ministerraad vastgesteld besluit, van de gedelegeerd bestuurder en van een aantal gewone leden in verhouding tot het aantal stemmen dat verbonden is aan de aandelen in het bezit van de Staat, wordt eveneens tegemoetgekomen aan een van onze belangrijkste bekommernissen. Sommige kader- en personeelsleden wier activiteiten kaderen in specifieke wetsbepalingen hebben gedurende een jaar de mogelijkheid om terug te gaan naar hun oorspronkelijke administratie.

De PS blijft een overtuigd voorstander van de omvorming van de Nationale Loterij tot een

préoccupations majeures du Parti socialiste.

Premièrement, la transformation de la Loterie nationale en société anonyme de droit public doit permettre une gestion saine et transparente.

Deuxièmement, la Loterie nationale doit rester une institution au service du pays, continuant au moyen de subsides et du sponsoring à attribuer des aides financières à des manifestations et autres associations oeuvrant à des fins d'utilité publique, parmi lesquelles l'aide au secteur social, familial, humanitaire, patriotique, scientifique, culturel et sportif.

Et troisièmement, ainsi qu'il a été réaffirmé en commission des Finances et du Budget, la transformation de la Loterie nationale en société anonyme de droit public doit se faire avec le maintien du régime contractuel, de la rémunération et de l'ancienneté des membres du personnel engagés sous le régime d'un contrat d'emploi à durée indéterminée au sein de l'établissement public Loterie nationale visé par la loi du 22 juillet 1991.

Monsieur le ministre, vous pouvez compter sur l'appui du Parti socialiste.

03.03 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij wijze van inleiding verwijs ik naar het maatschappelijk belang van het voorliggend ontwerp. Het gaat om geld. Geld is altijd een materie die, onder meer op het vlak van de zeden, problemen met zich brengt. Het gaat hier over veel geld. Het gaat over dromen van geluk, het winnen van het grote lot, zodat men zijn leven zo onbekommerd mogelijk kan organiseren. Voor de modale inwoner van ons land is de Nationale Loterij een heel belangrijk instituut. Volgens schattingen wordt 140 à 160 miljard gespendeerd aan spelen en weddenschappen. De Nationale Loterij neemt hiervan ongeveer 40 miljard – de voorbije jaren daalde het aandeel lichtjes – voor haar rekening. De fenomenale bedragen wijzen erop dat het inbeddingsbeleid waarnaar de minister in de commissie heeft verwezen, erg belangrijk is.

Ik maak een kleine cynische zijspiong. Niet iedereen heeft het geluk om te winnen met de Nationale Loterij. Iedereen zoekt zijn geluk op zijn manier. Niet iedereen heeft de kans het geluk te zoeken en de poen te pakken door bijvoorbeeld een positie te verwerven op een kabinet of in een instelling waar men door zijn positie of de mogelijkheden die er geboden worden om procedures te doorkruisen en wettelijke voorzieningen aan de kant te schuiven, op een structurele manier het groot lot kan winnen. De actualiteit noodzaakt me daarnaar te verwijzen. Er zijn medewerkers op een aantal kabinetten die de minister na aan het hart liggen, die geen Lotto hoeven te spelen.

03.04 Minister Rik Daems: U hebt het niet over mij?

03.05 Yves Leterme (CD&V): Vooralsnog heb ik het niet over u en evenmin over uw kabinet. Ik geef dat als voorbeeld om aan te tonen dat geld hebben en materieel comfort belangrijke drijfveren zijn om Lotto te spelen. Geld en materieel comfort brengen mensen ertoe om dingen te doen die op het randje van het aanvaardbare zijn. De

naamloze vennootschap van publiek recht, met het oog op een zindelijker en transparanter beheer. Tegelijk moet de Nationale Loterij echter het publiek blijven dienen en financiële steun blijven verlenen aan activiteiten en projecten van openbaar nut. Ten slotte moet de omvorming van de Loterij in een NV van publiek recht gebeuren met behoud van de contractregeling, en de bezoldiging en anciënniteit van het onder arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur aangenomen personeel.

03.03 Yves Leterme (CD&V): Les sommes en jeu dans ce projet de loi sont considérables. Un quart à un tiers des 140 milliards de francs dépensés annuellement pour les jeux de hasard tombe dans les caisses de la Loterie Nationale, ce qui sous-entend une responsabilité importante d'un acteur public, dans la mesure où les motivations du joueur ne sont pas toujours saines.

03.05 Yves Leterme (CD&V): Il est nécessaire d'élaborer un cadre juridique qui tiendrait également compte de la zone grise. Je ne partage pas l'avis du ministre

samenleving en haar politici moeten ervoor zorgen dat de excessen van het spelen, zoals het kopen van lotjes en de spelen in de grijze zone, aan banden worden gelegd en men een inbeddingbeleid voert. Dat inbeddingbeleid is eveneens nodig voor andere activiteiten die gebaseerd zijn op de drijfveer van meer geld.

Ik heb een negental kritieken op het voorliggende wetsontwerp.

Volgens de memorie van toelichting en de verklaringen van de minister onder andere in de commissie wordt met het wetsontwerp het inbeddingsbeleid beoogd, meer zelfs, wordt het erdoor versterkt. De CD&V-fractie vindt dat zulks niet het geval is. Dat ontwerp leidt namelijk tot een toename van het aanbod en wellicht ook een toename van de vraag die uitgelokt kan worden, en eigenlijk ook tot een beperking van de vrije verrichting van diensten. We kunnen ons inderdaad vragen stellen – bij de artikelsgewijze bespreking zullen wij daar dieper op ingaan – over de verzoenbaarheid van het ontwerp met de Europese jurisprudentie. De Europese jurisprudentie zegt dat voor loterijspelen en weddenschappen een uitzondering kan worden gemaakt op de normale wetgeving over de concurrentie. De overheid kan een monopolie installeren als dat monopolie vanuit het inbeddingsbeleid gemotiveerd is en het aanbod en dus ook de vraag naar speelmogelijkheden op termijn worden ingeperkt. Via het voorliggende wetsontwerp gebeurt dat niet.

Er is zelfs geen sprake van een coherent beleid, want in ons land blijft het hybride model bestaan waarbij enerzijds de private operatoren in de sector spelen en weddenschappen onderworpen worden aan een officiële, openbare controle door de Kansspelcommissie, en waarbij anderzijds een publiek instituut niet aan een onafhankelijke controle wordt onderworpen maar zelfregulerend en zelfcontrolerend moet optreden. De CD&V-fractie is er dus niet van overtuigd dat het ontwerp de inbedding van de excessen van spelactiviteiten beter mogelijk maakt.

Onze tweede kritiek is maatschappelijk minder belangrijk, maar kenschetst wel de wordingsgeschiedenis van het ontwerp en de ruime meerderheid die dat wetsontwerp bij de stemming ongetwijfeld zal halen. Ondanks mijn vragen bij de eerste en tweede lezing van de tekst in de bevoegde commissievergadering, heb ik van de minister nog altijd geen enkele verantwoording gekregen – dankzij zo'n tweede lezing wordt duidelijk dat antwoorden uitblijven – voor het feit dat er meer leden voor de raad van bestuur moeten kunnen worden benoemd. De raad van bestuur van de Nationale Loterij breidt uit van tien tot veertien leden en er komen twee regeringscommissarissen bij, die door de minister van Overheidsbedrijven respectievelijk door de minister van Begroting, de heer Vande Lanotte, aangesteld worden. Behoudens als de Senaat haar job naar behoren doet, is dit de laatste kans op een antwoord op mijn vraag waarom het aantal leden van de raad van bestuur van tien tot veertien moet worden opgetrokken. Ironisch verwijs ik naar een verspreking van enkele collega's in de commissievergadering, die openbaar voorspelden dat de nieuwe leden van de raad van bestuur van de Nationale Loterij zouden worden benoemd. Wellicht zijn die veertien posten al verdeeld.

Mijnheer de minister, de bevoegdheden van die raad van bestuur worden afgeslankt, onder meer op het vlak van de winstverdeling. Waarom moet het aantal leden van die raad van bestuur dan met vier

lorsque ce dernier déclare que ce projet contribue à la lutte contre l'assuétude aux jeux. Que du contraire, ce projet ouvre grand la porte à l'augmentation des possibilités de jeu.

Le ministre laisse perdurer une situation hybride. En effet, le secteur privé des jeux de hasard est contrôlé par la Commission des jeux de hasard alors que l'acteur public n'est pas soumis à ce même contrôle.

Le ministre n'a fourni aucune justification à propos de l'élargissement, de 10 à 14 membres, du conseil d'administration, au moment précis où celui-ci voit ses compétences se réduire, notamment en matière de répartition des bénéfices. Le système de contrôle reste aussi compliqué, ce qui entraîne une augmentation du nombre de postes à partager.

Notre pays conserve le modèle hybride. Il y avait pourtant un large consensus au sujet d'un contrôle de la Loterie nationale par la Commission des jeux de hasard, une fois que la loterie développerait d'autres activités. La Commission des jeux de hasard contrôle les opérateurs privés tandis que la Loterie nationale se contrôle elle-même. Cette situation est contraire au modèle européen. Le droit d'injonction prévu à l'article 21 ne sera pas suffisant pour éliminer les tensions entre la Commission des jeux de hasard et la Loterie nationale, qui se sont manifestées au cours de la discussion en commission.

Ce projet permet désormais à la Loterie nationale qui jouit d'une situation de monopole de proposer également des jeux de hasard sur internet. J'aimerais avoir un échange de vues avec le ministre de la Justice à ce sujet.

Les casinos étrangers

vermeerderen? Wellicht heeft dat te maken met de wat ruimere samenstelling van de huidige coalitie.

Ook het hele controlesysteem van regeringscommissarissen en revisoren wordt ingewikkelder. Het leidt ertoe dat er meer jobs komen, zodat u meer benoemingen kunt ronddelen.

Over onze derde kritiek heb ik het al kort gehad. In België blijft het zogenaamde hybride model voortbestaan. In de Europese Unie bestaan er verschillende modellen. De CD&V-fractie is er voorstander van dat – en volgens ons is dat ook de wil van degenen die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de wet van 7 mei 1999 – naarmate de Nationale Loterij ruimere activiteiten mag ontplooiën dan wat in het bestaande kader van de loterij voorzien was, zij dan ook onderworpen moet worden aan de controle van de Kansspelcommissie. In een van de eerste versies van het voorontwerp, die tijdens interkabinettenoverleg werd besproken en via een gunstige wind bij ons is beland, was er sprake van een Nationale Loterij-commissie die naast de Kansspelcommissie de Nationale Loterij zou controleren. Dat model bestaat al in Groot-Brittannië. Met het ontwerp dat nu voorligt, zal de Kansspelcommissie alle private operatoren controleren op basis van de wet van 7 mei 1999, waaraan met veel gedrevenheid is gewerkt in Kamer en Senaat.

Daarnaast is er de Nationale Loterij die zichzelf controleert. Volgens ons is dit geen gezonde situatie, die trouwens indruist tegen het Europese loterijmodel. Niemand kan mij ervan overtuigen dat het injunctierecht, voorzien in artikel 21 zal volstaan om de Koude Oorlog tussen de beide instellingen op te lossen.

Mijnheer de voorzitter, bij wijze van parenthesis verwijs ik hier naar de ongehoorde manier waarop voorzitter Marique van de Kansspelcommissie door de minister en sommige leden van de meerderheid werd behandeld en zelfs bijna fysiek werd verwijderd. Men gaat de wet van 1999 wijzigen en men vertikt het daarbij aan de Kansspelcommissie advies te vragen. Als de man dan proprio motu een advies verstrekt aan de volksvertegenwoordiging, wordt hij tijdens de toelichting van dat advies “als een stuk vuil” behandeld. Mijnheer de minister, U hebt zelf gezegd dat de heer Marique van op een andere bank de zitting kon volgen. Tot daar mijn parenthesis.

Vervolgens wil ik de hele problematiek rond het Internet aansnijden. Met dit ontwerp wordt het immers mogelijk dat de Loterij gokmogelijkheden aanbiedt op het Internet, wat tot nu toe wettelijk verboden was. Ik ga dit aspect hier kort behandelen, omdat ik bij de artikelsgewijze bespreking met de minister van Justitie van gedachten wil wisselen over de aperte tegenspraak tussen bijlage 2 bij het aanvullend verslag als advies bij de strafrechterlijke sanctioneerbaarheid en het verboden karakter van het aanbieden van gokmogelijkheden op het Internet enerzijds en het antwoord van de minister op mondelinge vragen van uw dienaar anderzijds. Ik heb al vaker gevraagd aan de minister van Justitie om hierover van gedachten te wisselen, maar uiteindelijk heeft hij een bijlage 2 neergelegd die haaks staat op zijn vroegere verklaringen in deze Kamer. Ik vind het belangrijk om te weten wat het precieze standpunt van de minister is. Het gaat er namelijk over of de casino's die vanuit Aruba, de Seychellen en Australië in ons land online worden aangeboden in overtreding zijn met de wet. A fortiori gaat het erover

actuellement présents sur internet peuvent-ils ou non faire l'objet de poursuites et de sanctions?

Le ministre persiste à opter pour un modèle où l'Etat est à la fois actionnaire et régulateur.

of een Belgische operator of server strafrechtelijk opspoorbaar en strafbaar is.

Mijn vijfde punt van kritiek gaat over de toenemende invloed van de ministers. Het hybride loterijmodel druist inderdaad in tegen de corporate governance, waarover u bij het begin van uw ambtsperiode een vrije tribune schreef in een financiële zakenkrant. Welnu, ook in deze materie blijft u kiezen voor een positie waarbij de overheid zowel als aandeelhouder optreedt als regulator.

Dat geldt ook nog steeds voor de telecomsector en de postsector, hoewel ik weet dat er initiatieven op komst zijn. Met dit wetsontwerp bestendigt u echter structureel de dubbele positie van de ministers. Daarnaast krijgt de minister nog meer armslag voor de bestemming van de winst van de Nationale Loterij.

Ik kom tot het zesde belangrijke element, namelijk de polemiek rond de elektronische loterijautomaten, waaraan u zeer actief hebt moeten deelnemen en die ontstaan is in de zomer 2000. Ik onderstreep dat de beslissing ab initio...

03.06 De voorzitter: U bent in een Latijnse bui, mijnheer Leterme, en dat pleziert de voorzitter.

03.07 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik daag u uit, maar u gaat er niet op in. Als captatio kan dat tellen, nietwaar.

03.08 De voorzitter: Captatio benevolentiae, mijnheer Leterme, maar niemand weet hoe men het in Rome uitsprak.

03.09 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, de verbintenis betreffende de elektronische loterijautomaten ligt vervat in het koninklijk besluit van 13 januari 1999. Die verbintenis had betrekking op de levering van honderd proeftoestellen. Daarvoor draagt u geen verantwoordelijkheid, want de vorige regering heeft de toestemming voor honderd testautomaten verleend, ik dacht op initiatief van de minister van Financiën. Het gaat om machines die zouden worden verspreid, zelfs in postkantoren, in cafés en op allerlei plaatsen. De krasbiljetten zouden worden vervangen door handelingen op die speelautomaten.

Collega's, in de beleidsnota van de minister staat "dat het mogelijk is dat de Nationale Loterij in de toekomst de nodige wettelijke machtigingen ontvangt om elektronische loterijen uit te baten." Dat is een vrij ascetische, abstracte en afstandelijke formulering. Mijnheer de minister, bij de bespreking van dit wetsontwerp in de plenaire vergadering van de Kamer zou ik willen vernemen hoever u staat met het dossier en wat u zult doen als het wetsontwerp hier en in de Senaat is goedgekeurd. Zeg ons nu of u al dan niet de toestemming zult verlenen. Doe niet zoals met de Financietoren en BIAC: na de stemming onmiddellijk publiceren in het Staatsblad en de toestemming verlenen. Als dat het geval is, heb dan tenminste het lef de volksvertegenwoordiging mee te delen hoe uw plan luidt met betrekking tot de elektronische loterijautomaten. Dat is belangrijk omdat – ik herhaal – de Kansspelcommissie bevoegd is voor automaten in de inrichtingen van klasse 1, 2 en 3, zoals vermeld in de wet 7 mei 1999. Zij is echter niet bevoegd voor deze automaten, die op initiatief van de Nationale Loterij of haar dochterondernemingen

03.09 Yves Leterme (CD&V): Le ministre a davantage voix au chapitre quant à la destination des recettes de la Loterie nationale. Les appareils électroniques de loterie font l'objet d'un engagement pris en 1999. Cela est-il maintenu ou la Loterie nationale obtient-elle désormais l'autorisation d'exploiter également des appareils électroniques de loterie? En principe, la Commission des jeux de hasard est compétente en cette matière sauf s'il s'agit d'une initiative de l'Etat. Est-ce toujours le cas?

Le présent projet va avoir pour effet d'instaurer pour le personnel de la Loterie nationale trois à quatre statuts différents, ce qui empêchera l'organisme de mener une bonne politique. Les dispositions de l'article 35, §1er et 3, notamment, en sont responsables.

zouden worden geïnstalleerd.

Mijn zesde kritiek luidt dus als volgt. Wij zijn tegen de elektronische loterijautomaten. Bovendien is de situatie veranderd sinds de wet van 7 mei 1999, toen er in de Kamer en de Senaat een brede meerderheid was die een gevolg wou geven aan de maatschappelijke vraag om de risico's op gokverslaving te beperken. Bijgevolg hebben heel wat gemeentebesturen geweigerd een vergunning te verlenen aan speelautomatenhallen. Laten we dat maatschappelijke draagvlak respecteren en de mogelijkheid tot vermenigvuldiging – indien u zou doordrijven wat u daarstraks hebt geïnsinueerd – beperken en vermijden.

Ik kom tot mijn zevende kritiek, met betrekking tot de situatie van het personeel. Mijnheer de minister, het goedkeuren van dit ontwerp zal ertoe leiden dat de Nationale Loterij zal beschikken over personeel met drie of vier uiteenlopende statuten. Dat lijkt ons van het goede te veel. Artikel 35, §1, voorziet in de mogelijkheid personeel aan te werven buiten het personeelskader en aan andere voorwaarden dan het personeelsstatuut. Dat druist in tegen de betrachting in die instelling aan goed beheer te doen. Op instigatie van een deel van de vakbonden werd door de meerderheid een amendement ingediend, meer bepaald met betrekking tot het huidige artikel 35, §3, waardoor statutairen op een andere wijze kunnen aangeworven worden. Dat leidt ertoe dat in de Nationale Loterij minstens drie, misschien vier soorten statuten zullen bestaan.

Mijn voorlaatste kritiek moet u zeer na aan het hart liggen. De kritiek van de Unie voor Zelfstandige Ondernemers, waar mijn politieke familie, sinds kort, niets meer mee heeft te maken. De minister wenst mij te onderbreken.

03.10 Minister **Rik Daems**: Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de oppositie zeer realistisch wordt in de steun binnen de maatschappelijke geledingen.

03.11 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de minister, ik ben van plan om voor een keer dat pleziertje aan u te laten. We zijn in een goede bui. Het is genoeg geweest. U krijgt het pleziertje om dat grapje te maken.

Unizo, geconfronteerd met een wetsontwerp dat de mogelijkheid biedt om te komen tot andere verdeelsystemen in hoofde van de Nationale Loterij. 40 miljard omzet per jaar waarvan een groot deel wordt gerealiseerd via distributie in krantenwinkels, bij zelfstandigen, bij kleine winkels. Dat is niet niets. Een deel van de broodwinning van die winkels gaat daarmee gepaard. Men kan zich maatschappelijk de vraag stellen of het niet interessanter is dat mensen voor een lotje naar de winkel gaan dan wel dat ze zich met een automaat in een station of in een postkantoor moeten bedienen. Onrechtstreeks heb ik vernomen dat de Unie van Zelfstandige Ondernemingen (Unizo) zou aandringen op structureel overleg met de zelfstandige verkooppunten bij de privatisering. Privatisering die mogelijk wordt gemaakt via dit wetsontwerp. Zij zouden graag inspraak hebben bij de organisatie van de distributie door de Nationale Loterij, liefst bij monde van een adviesraad. Ook in de toekomst. Terecht eist de Unie voor Zelfstandige Ondernemers dat zij garanties krijgen voor de winkeliers met betrekking tot rendabel blijvende marges in de distributie en het

03.11 **Yves Leterme** (CD&V): L'Unizo (l'union flamande des entrepreneurs indépendants) réclamerait une concertation structurelle avec les points de vente indépendants et plaiderait pour la création d'un conseil consultatif chargé de l'organisation de la distribution.

L'une des principales raisons qui ont amené le ministre à opérer cette réforme est d'ordre pécuniaire: la Loterie nationale doit croître financièrement en réalisant un chiffre d'affaires plus important, un objectif qu'elle atteindra en étant plus accessible au plus grand nombre. Le ministre le nie et pourtant, c'est la vérité. Le présent projet ne s'inscrit pas dans une stratégie d'encadrement et la

structureel betrekken van winkeliers in de commerciële toekomststrategie van de Nationale Loterij.

nouvelle offre se situera dans une zone grise. Aussi, nous nous efforcerons de l'amender.

Mijnheer de minister, mijn belangrijkste en laatste kritiek betreft de rol van het geld. Mensen die plots veel geld willen hebben spelen ofwel op de Lotto ofwel op de Nationale Loterij. Dat is een mogelijkheid. Een andere mogelijkheid is op een kabinet met dingen die in de marge gebeuren. Het is van cruciaal belang te weten dat één van de belangrijkste drijfveren van deze hervorming van de uitbreiding van het productengamma, van de privatisering die eraan komt van de Nationale Loterij en ook het uitbouwen van dochterondernemingen enzovoort, te maken heeft met geld.

De heer Anciaux heeft op 17 januari 2001 in een hoorzitting in de Commissie Infrastructuur uitdrukkelijk gezegd dat het zakencijfer van de Nationale Loterij door het getalm van de politieke overheid, door de onduidelijkheid rond de toekomstige structuren en de beperktheid van de aanbodmogelijkheden vanuit de loterij, de omzet daalde. U werd daar onder meer voor geïllustreerd, alsook het parlement. Navenant ook het product dat kan verdeeld worden op een maatschappelijk zinnelijke en zinvolle manier.

Men wilde dit wetsontwerp erdoor krijgen om er voor te zorgen dat de Nationale Loterij een groter marktaandeel zou krijgen. Dat is geen probleem van wat er omgaat in de sector van de loterijspelen en weddenschappen in ons land. Daarnaast ook vooral meer omzet genereren. De voornaamste drijfveer van dit wetsontwerp is ook dit financieel vraagstuk oplossen, ervoor zorgen dat de loterij financieel verder kan groeien, dat men meer lotjes kan aanbieden, meer producten, laagdrempelige producten tot in de slaapkamer via internet om ervoor te zorgen dat de omzet van de Nationale Loterij groeit. De heer Anciaux heeft het met zoveel woorden toegegeven in de Commissie Infrastructuur. Dit is een van de voornaamste drijfveren. Het is belangrijk om dit te onderstrepen. Wat ons betreft is dit geen goede drijfveer, dat inbeddingbeleid. Daarin speelt de Nationale Loterij een cruciale rol. Maar de aanbodmogelijkheden uitbreiden, ook op domeinen waarin de grijze zone, vanuit de private sector niet wordt ingespeeld op dit moment. Om op dat moment aan de loterij de kans te bieden om dat te doen. Wij denken dat dit uiting geven is aan een verkeerde opdracht en een verkeerde taakstelling in hoofde van de Nationale Loterij. Het feit dat het wetsontwerp dit doet is voor ons niet goed. Dat is één van de redenen waarom mijn fractie met veel overtuiging tegen dit ontwerp zal stemmen en zal proberen tussen nu en het moment van de stemming, er zijn al momenten geweest van stemming, mijnheer de minister, u weet nooit wat er gaat gebeuren morgen, we hebben dat meegemaakt op 22 november 2001, om u en de meerderheid die dit zou steunen bij wege van voorstellen van amendement tot betere inzichten te brengen.

03.12 De voorzitter: Mijnheer Leterme, u had het zojuist in uw uiteenzetting over de aanwezigheid van de minister van Justitie. Ik weet niet of u daar op aandringt voor uw amendementen. Dat is belangrijk voor de planning. U hebt gezien dat het wetsontwerp in hoofdorde door de heer Daems ondertekend is en in bijkomende orde door de heer Verwilghen. Het gaat om een kwestie van timing.

03.12 Le président: J'ai cru comprendre que vous souhaitez vous entretenir avec le ministre Verwilghen.

03.13 Minister Rik Daems: Mijnheer de voorzitter, ik heb de heer Leterme in de commissie zeer duidelijk gezegd dat ik contact had

03.13 Rik Daems, ministre: Le ministre Verwilghen est disposé à

gehad met de minister van Justitie. Hij was bereid om in plenaire vergadering een toelichting te geven over dat specifieke punt. Ik heb daar deze ochtend nog met hem over gepraat. Hij is hiertoe bereid. Men moet hem dan wel tijdig waarschuwen aangezien hij momenteel in de commissie voor Justitie zit. Als men een vast uur zou kunnen afspreken, bijvoorbeeld 16 uur, en men waarschuwt hem, dan moet dat lukken.

03.14 De voorzitter: Ik zal vragen dat de diensten minister Verwilghen waarschuwen zodat hij hier rond 16 uur aanwezig kan zijn. Mijnheer Leterme, we kunnen dan uw amendementen behandelen. Dan hebben we geen problemen met het opeisen van een minister die bereid is naar hier te komen.

03.15 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, la loi en projet qui fait l'objet du débat de cet après-midi pose certains problèmes fondamentaux liés à l'organisation des loteries et des jeux de hasard par les pouvoirs publics. L'exposé des motifs part d'un postulat, l'existence d'un instinct de jeu chez l'homme, et d'un objectif sociétal, la canalisation de cet instinct de jeu vers ceux qui sont organisés par les services publics.

L'idée de base est donc que les loteries publiques soient suffisamment attractives pour que le public ne s'oriente pas vers les jeux clandestins. De plus, les bénéfices de la Loterie nationale sont consacrés à des objectifs d'utilité publique. Fort bien. On peut, je pense, estimer que jusqu'à présent, la Loterie nationale, dans sa forme actuelle, a rempli correctement cette mission. Même si nous constatons parfois des pratiques que je considère comme étant à la limite de l'éthique dans le domaine du marketing (par exemple les spots radio sur le "win for life", propositions de miser au Lotto par domiciliation bancaire que la Loterie nationale adresse aux particuliers).

Le nouveau projet change complètement la donne. Sous le motif de limiter le jeu, le nouveau projet étend les missions de la nouvelle Loterie nationale aux paris, aux concours et aux jeux de hasard. Pour réaliser ses nouvelles missions, la Loterie pourra prendre des participations dans des sociétés et céder une partie de ses actions au secteur privé. Dans la philosophie du projet, la nouvelle structure de la Loterie nationale permettra une plus grande souplesse de gestion, une liberté accrue en ce qui concerne l'application de la législation sur les marchés publics et permettra également de faire davantage appel au marché des capitaux.

Le nouveau cadre proposé s'inscrit donc d'une part dans une extension des missions de la Loterie et, d'autre part, dans une logique de privatisation et d'appel aux capitaux privés. Comment dès lors croire que l'objectif reste effectivement de limiter le jeu? Que va-t-il certainement se produire dans les prochains mois? Nous allons assister à une augmentation considérable de l'offre de produits divers: loteries électroniques, player-club, loterie via Internet, loterie via les télé distributeurs, implantation de terminaux de jeux dans les lieux publics comme les stations-services, les grands magasins, les bureaux de poste, les lavoirs automatiques, ...

Bref, le projet autorise un développement considérable de l'offre de

venir commenter devant cette assemblée l'aspect concernant l'internet.

03.14 Le président: Dans ce cas, je le convoquerai en temps opportun.

03.15 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): De memorie van toelichting gaat uit van een postulaat, het bestaan van een menselijk spelinstinct, en van een maatschappelijke doelstelling, het kanaliseren van dat instinct naar de door de overheid georganiseerde spelen. Bovendien worden de opbrengsten van de Nationale Loterij voor maatschappelijke doeleinden aangewend.

Tot nu toe heeft de Nationale Loterij die opdracht naar behoren vervuld, ook al zijn sommige praktijken op de rand van het ethisch aanvaardbare. Hierbij denk ik bijvoorbeeld aan de radiospot voor "win for life" of aan de voorstellen aan de particulieren om via een bankdomiciliëring op de lotto in te zetten.

Het nieuwe ontwerp brengt ingrijpende wijzigingen met zich. Onder het voorwendsel het spelen te matigen, wordt de nieuwe Nationale Loterij ook bevoegd voor weddenschappen, wedstrijden en kansspelen.

Om die nieuwe taken waar te nemen zal de Nationale Loterij participaties in maatschappijen kunnen nemen en een deel van haar aandelen aan de privé-sector kunnen verkopen.

Overeenkomstig de filosofie van het ontwerp laat de nieuwe structuur een soepeler beleid toe. Ook zal in ruimere mate een

jeux, loteries et paris divers, mais ces nouveaux produits iront à la rencontre des consommateurs. On ira trouver les consommateurs là où ils sont disponibles et où ils ont en principe du temps libre (les files d'attente des grands magasins ou les lavoirs automatiques). Or, si l'offre augmente, la demande augmentera nécessairement aussi puisqu'on part du postulat qu'il y a au départ un instinct de jeu. Derrière cette extension de l'offre, c'est évidemment tout le problème de la dépendance au jeu et de son corollaire, le surendettement, qu'il faut évoquer.

Je voudrais citer le psychothérapeute Serge Minet, attaché au service de psychiatrie de l'hôpital Brugmann et spécialisé dans la problématique de l'assuétude au jeu: "certaines statistiques parlent de 100.000 joueurs à problème. Généralement on dit que trois personnes sur cinq qui pénètrent dans un casino, risquent de devenir dépendantes. C'est un vrai problème de société à l'instar de l'alcoolisme ou de la toxicomanie". L'expert conclut: "avec ce projet, on va susciter de nouvelles dépendances" (interview du "Soir" du 10 décembre 2001).

Je crois qu'il y a donc un signal clair, envoyé par des personnes spécialisées dans la problématique de l'assuétude au jeu, du jeu compulsif et de la dépendance.

Certes, les débats en commission ont permis de renforcer certaines garanties et de mettre en place des contrôles. Ainsi, il est vrai qu'à mon initiative, la loterie devra informer clairement le public des chances réelles de gains et devra prendre en compte la prévention et l'information des joueurs sur les risques de dépendance. D'autre part, il est vrai que le rôle de la commission des jeux de hasard se trouve renforcé grâce aux amendements mais elle ne peut intervenir que dans les établissements de classe 1, 2 et 3 prévus dans la loi de 1999 sur les jeux de hasard. Tout cela reste insuffisant face à un projet qui nous propose, en réalité, la promotion d'une société "casino".

Monsieur le ministre, lors des débats en commission, certains collègues et moi-même avons insisté à plusieurs reprises pour obtenir des informations sur les projets concrets de la nouvelle Loterie nationale. Vous m'avez plusieurs fois répondu que ce serait aux nouvelles instances de la Loterie de le faire et que rien n'était connu à ce jour. Le seul projet en cours, avez-vous précisé, est le remplacement des terminaux du Lotto.

Or, "Le Soir" de ce mardi révèle différentes informations relatives notamment à ce renouvellement. Les quatre mille cinq cents terminaux sont remplacés par six à huit mille nouveaux. On aboutit à un accroissement de 75% du parc de terminaux. C'est évidemment beaucoup plus qu'un simple remplacement de l'offre, ce qui confirme l'idée d'une extension de l'offre. Ensuite, les terminaux deviendraient les têtes de pont de l'e-government – paiement des amendes, permis de pêche, tickets de transports en commun, etc.

Pour que les choses soient claires, je citerai cet article: "Le terminal G-TEC permet l'utilisation d'une petite carte souple – baptisée "Aladin" – du format d'une carte bancaire mais réimprimable à volonté. Elle se transformera après son traitement par le terminal Lotto du commerçant en un permis de pêche, une carte GSM prépayée, un billet de théâtre ou un ticket de métro. A la Loterie, on

beroeop op de kapitaalmarkt kunnen worden gedaan en zal de wetgeving inzake overheidsopdrachten soepeler kunnen worden toegepast.

Het nieuw uitgewerkte raamwerk kadert in een uitbreiding van de opdrachten van de Nationale Loterij en in een logica van privatisering en van het aantrekken van privékapitaal. Hoe kan men bijgevolg geloven dat het doel wel degelijk blijft het spelen te beperken? Het aantal aangeboden producten zal fors stijgen: elektronische loterijen of loterijen via het kabeltelevisienet, installatie van kansspelen op openbare plaatsen, enz. De nieuwe producten worden dus aangeboden op plaatsen waar de consumenten zich bevinden, zoals aan de kassa's in grootwarenhuizen enz. Het draait hier dan ook om het hele probleem van de gokverslaving en het uitvloeisel ervan, overmatige schuldenlast, en dat moet men dan ook duidelijk durven stellen.

In "Le Soir" van 10 december jongstleden stelt psychotherapeut Serge Minet dat voorliggend ontwerp nieuwe verslavingen in de hand zal werken. Op mijn initiatief zal de Loterij weliswaar het publiek over de reële winstkansen moeten inlichten en zal zij rekening moeten houden met preventie en de voorlichting van de spelers over de gevaren van gokverslaving. De rol van de Kansspelcommissie wordt weliswaar uitgebreid. Die commissie kan echter hoe dan ook enkel optreden in de inrichtingen van klasse I, II en III, zoals bepaald bij de wet van 1999 op de kansspelen. Dat alles blijft echter ontoereikend in het licht van voorliggend ontwerp, waarin een "casinomaatschappij" wordt gepromoot.

U heeft mij in de commissie gezegd dat de vervanging van de Lotto-terminals het enige lopende project was en dat u nog over

n'exclut pas que l'entreprise puisse être approchée pour offrir des services de ce type. Au cabinet du ministre des Entreprises publiques, Rik Daems, on confirme cette vocation pour l'e-governance du réseau de la Loterie. "Dès que les terminaux seront installés, fin 2002, la Loterie s'attellera à lancer ses premiers services publics avec la carte "Aladin". Les discussions sont déjà en cours avec la SNCB pour permettre le renouvellement des abonnements via les terminaux du Lotto. Ensuite, ce pourrait être le tour des TEC."

Ces informations posent deux problèmes. Tout d'abord un problème de forme: pourquoi ces projets n'ont-ils pas été évoqués en réponse aux nombreuses questions des membres de la commission lors des débats sur la Loterie nationale et des demandes d'informations sur les projets?

Deuxièmement, un problème de fond: que la Loterie nationale devienne la tête de pont de l'e-government ne fait que confirmer et renforcer mes craintes dans le domaine de la dépendance au jeu! Créer la confusion entre les jeux de hasard et les services publics, en utilisant le même canal d'accès, est inadmissible. Je peux comprendre que différents services publics s'inscrivent dans une logique de décentralisation de leurs points de vente, ce qui est une bonne chose. Mais pour des raisons éthiques, je ne peux admettre qu'un même terminal permette d'acheter à la fois son permis de pêche, de renouveler son abonnement de transports en commun et de jouer au Lotto.

Monsieur le ministre, pouvez-vous nous éclairer sur ces projets précis que compte développer la Loterie nationale d'après cet article du "Soir"?

Ne faudrait-il pas retourner éventuellement en commission pour recevoir une explication beaucoup plus fouillée afin de mieux comprendre ce que deviendra ce réseau de 8.000 terminaux, ce qui est beaucoup plus que l'ensemble des réseaux bancaires et que le nombre de bureaux de poste? Cela correspond à cinq fois le nombre de bureaux de poste et à trois fois le nombre de terminaux bancaires. Nous aurons un énorme réseau complètement informatisé dont nous ne savons rien, monsieur le ministre, puisque vous ne nous avez rien dit à ce propos en commission.

J'attends avec impatience votre réponse, monsieur le ministre. Je crois que la conclusion de mon intervention est claire. Le vote de notre groupe s'inscrira dans la logique critique du vote que nous avons exprimé en commission.

03.16 De voorzitter: Mijnheer Goyvaerts, u wordt verwacht in de commissie. Hoeveel tijd heeft u nog?

03.17 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, men zou mij opbellen wanneer mijn vraag aan de orde is. Zolang ik geen telefoon krijg, neem ik aan dat het nog niet mijn beurt is.

03.18 De voorzitter: Zult u een lange uiteenzetting houden?

03.19 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijn betoog zal zowat 10 minuten duren.

geen andere inlichtingen beschikte. "Le Soir" heeft het echter over een toename met 175% van het aantal terminals, wat veeleer op een uitbreiding van het aanbod wijst. De terminals zouden tevens het bruggenhoofd van het e-government worden, waarmee het onder meer mogelijk zou worden boetes te betalen of een visvergunning te kopen. Die inlichtingen doen enerzijds een probleem rijzen ten aanzien van de vorm, aangezien in antwoord op vragen van leden van de commissie met geen woord over die plannen werd gerept. Anderzijds bevestigt het inschakelen van de Nationale Loterij als bruggenhoofd van het e-government mijn vrees met betrekking tot de gokverslaving. Het risico dat men de kansspelen en de overheidsdiensten op één hoopje gooit omdat gebruik wordt gemaakt van hetzelfde toegangskanaal lijkt mij dus volkomen onaanvaardbaar. Dat de overheidsdiensten streven naar een decentralisatie van hun verkooppunten is een goede keuze. Om ethische redenen kan ik echter niet dulden dat men met eenzelfde terminal een visvergunning kan kopen, zijn abonnement op het openbaar vervoer kan vernieuwen en op de lotto kan spelen. Ons stemgedrag in de plenaire vergadering zal kaderen in de kritische logica van ons stemgedrag in de commissie.

03.20 De voorzitter: Heren Van Campenhout, Goyvaerts en Borginon, u wordt niet in een commissie verwacht? (*Nee*)

Mijnheer Goyvaerts, indien er een probleem opduikt, zal ik trachten een andere oplossing te vinden.

03.21 Ludo Van Campenhout (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit wetsontwerp heeft twee belangrijke doelstellingen. Enerzijds wil het ontwerp de Nationale Loterij omvormen tot een naamloze vennootschap van publiek recht en anderzijds wil men de verhouding regelen tussen de kansspelen en loterijen die door de Nationale Loterij en door de private sector worden aangeboden. Bovendien wil men ook het toezicht regelen van de Kansspelcommissie.

De bedoeling van de omvorming van de Nationale Loterij tot een NV van publiek recht, is dat de Nationale Loterij moet kunnen participeren in andere ondernemingen of zelf dochterondernemingen of joint ventures moet kunnen oprichten. Binnen het huidige wettelijk kader is dit momenteel uitgesloten. Om een gevolg te kunnen geven aan die doelstelling is het noodzakelijk het statuut van de Nationale Loterij aan te passen om een grotere beheersautonomie, een grotere soepelheid in personeelsbeheer en een grotere vrijheid op het vlak van de wetgeving inzake overheidsopdrachten tot stand te brengen.

Met deze hervorming komen we ook tegemoet aan de bepalingen van het regeerakkoord met betrekking tot de modernisering van overheidsbedrijven.

De belangrijkste hervorming heeft betrekking op het statuut van de Nationale Loterij dat moet worden aangepast om deze grotere beheersautonomie te verlenen zonder te raken aan het publiek karakter. De Nationale Loterij wordt in dit wetsontwerp dan ook omgevormd tot een naamloze vennootschap van publiek recht. Om de uitvoering van de opdrachten van openbare dienst te waarborgen, zullen stelselmatig en naar analogie van de autonome overheidsbedrijven meerjaarlijkse beheerscontracten met de Nationale Loterij worden afgesloten.

Mijnheer de minister, in de commissie heb ik u reeds gezegd dat precies in die beheerscontracten een structurele controle moet worden opgenomen van het parlement op de werkzaamheden van de Nationale Loterij. Dit lijkt mij veel beter dan dit wetsontwerp te laten afhangen van de ad hoc-projecten die voorliggen bij de Nationale Loterij. De overheid zal volgens de modaliteiten van het beheerscontract de voorafname vaststellen op de winst voor belastingen die zal dienen tot financiering van de doelstellingen van het algemeen belang, de monopolierente en de bijzondere bijdrage.

De Nationale Loterij zal een beperkte mogelijkheid behouden tot realisatie van winst. De bestemming hiervan zal echter door de overheid als aandeelhouder worden bepaald. De Nationale Loterij zal ook winsten kunnen genereren via haar dochterondernemingen.

De voordelen van deze hervorming zijn de consolidatie van een sterke structuur, een grotere transparantie, de toepassing van de regels van corporate governance en een uitgebreider toezicht. Er worden voldoende waarborgen ingebouwd om de invloed van de privé-sector

03.21 Ludo Van Campenhout (VLD): Ce projet vise à transformer la Loterie nationale en une société anonyme de droit public et à créer ainsi un équilibre entre la Loterie nationale et le secteur des jeux de hasard, contrôlé par la Commission de jeux de hasard.

La Loterie nationale doit pouvoir prendre des participations dans d'autres sociétés et créer des filiales.

La réforme s'inscrit aussi dans le cadre de l'objectif de modernisation des entreprises publiques. Des contrats de gestion annuels permettant le contrôle parlementaire seront conclus pour garantir les missions de service public.

La Loterie peut continuer à réaliser des bénéfices limités mais c'est l'Etat-actionnaire qui décide de la destination de ces gains.

Les avantages de la nouvelle structure sont évidents. De nombreuses questions ont pourtant été posées à propos du rôle de la Loterie sur le marché et de celui de la Commission des jeux de hasard. L'Etat doit pouvoir réagir promptement à l'évolution rapide de la technologie. Nous avons dès lors opté à juste titre en faveur d'une politique de canalisation. Nous avons voulu éviter que la Loterie acquière une position de monopole en n'étant soumise à aucun contrôle, ce que nous avons obtenu en amendant l'article 39.

La Loterie conserve un rôle pédagogique: la prévention et le soutien en cas d'accoutumance au jeu font partie de ses missions d'intérêt général.

te beperken. Minstens 50% van de aandelen zijn voorbehouden aan de federale overheid. Het personeel kan eventueel participeren zonder dat de aandelen stemgerechtigd zijn. Ten aanzien van het personeel zal de NV optreden als rechtsopvolger zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan de rechten van de personeelsleden. In een volgende fase kunnen diverse dochterondernemingen worden opgericht, al dan niet met inbreng van bijkomend kapitaal.

In de commissie ging de discussie vooral over de vraag hoe de Nationale Loterij zich in de nieuwe vorm zal kunnen gedragen op de markt van de loterijen en kansspelen en de rol van de Kansspelcommissie daarin. In het kader van de consolidatie van de nationale bevoegdheden in Europees verband dringt zich een verdere responsabilisering op.

De Nationale Loterij moet verantwoorde openbare loterijen en kansspelen aanbieden, met als belangrijkste doel het optimaliseren van het inbeddingbeleid van de overheid in deze sector. Dat geldt dan voor speler en overheid.

Het is inderdaad zo dat de technische evolutie van de loterij- en kansspelsector vraagt om een coherenter sturingsbeleid van de overheid om activiteiten die, gewild of ongewild, her en der de kop opsteken, maximaal te kanaliseren via de overheid. De Nationale Loterij sluit het best aan bij het gerechtvaardigde inbeddingbeleid van de overheid doordat de opbrengst die voortvloeit uit de activiteiten die volledig door de overheid worden gedefinieerd, volledig naar de overheid gaat om te worden aangewend in het algemeen belang. Gelet op de noodzaak om de Europese rechtspraak beter toe te passen, bestaat de beste oplossing er in dat de overheid het inbeddingbeleid – het streven naar inbedding van de speeldrift – stuurt vanuit een nationale loterij door deze instelling meer autonome slagkracht te verlenen en door de taken van een nationale loterij uit te breiden, weliswaar binnen het bestaande en streng gecontroleerde wettelijke kader. Het was ook onze bekommernis dat dit niet tot gevolg zou hebben dat wij belanden in een situatie waarbij de Nationale Loterij het alleenrecht voor de exploitatie van kansspelen zou verkrijgen, zonder onderworpen te zijn aan een externe controle. De amendementen hebben er volgens mij effectief toe geleid dat aan deze bekommernis volledig tegemoet is gekomen.

De VLD sluit zich dan ook volledig aan bij de nieuwe tekst van artikel 39 van het wetsontwerp, die ondubbelzinnig het toepassingsgebied bepaalt van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers ten aanzien van de activiteiten van de Nationale Loterij. Ik denk dat dit zeer duidelijk is: als de Nationale Loterij de markt van de kansspelen betreedt, is zij onderworpen aan dezelfde regels en beperkingen als de private sector. Er is bovendien in voorzien dat de voorzitter van de Kansspelcommissie en de gedelegeerd bestuurder van de Nationale Loterij elkaar op geregelde tijdstippen ontmoeten om overleg te plegen over de toepassing van de wet op de kansspelen, met de bedoeling het overheidsbeleid inzake de kansspelen en inzake de Nationale Loterij te coördineren. Zoals gezegd zal de Nationale Loterij ook het grote publiek informeren over de reële winstkansen die elk type product dat wordt voorgesteld, kan opleveren. Zij zal ook voorlichtingscampagnes opzetten omtrent aan gokverslaving gelieerde risico's op economisch, sociaal en psychologisch vlak.

Ce projet précise le rôle de la Loterie nationale dans le secteur des jeux de hasard. Elle bénéficie d'une autonomie accrue et sa politique en matière de personnel est assouplie. La politique d'intégration dans le secteur va être optimisée dans le respect des dispositions de la loi du 7 mai 1999. C'est pourquoi le VLD votera le projet.

Samen met de andere actoren zal zij een actief en gecoördineerd preventie- en opvangbeleid inzake gokverslaving uitstippelen.

Voor onze fractie kan worden geconcludeerd dat het voorliggende wetsontwerp het juiste antwoord biedt op de vraag welke rol voor de Nationale Loterij is weggelegd inzake de organisatie van de sector van de loterijen en kansspelen in ons land. Door de omvorming van de Nationale Loterij tot een NV van publiek recht, zal de instelling een grotere beheersautonomie verwerven en zal zij een grotere soepelheid in het personeelsbeheer verkrijgen, net als een grotere vrijheid op het vlak van wetgeving van overheidsopdrachten. Hierdoor wordt een evenwicht bereikt tussen de noodzaak van toezicht op de verwezenlijking van opdrachten van openbare dienst en de autonomie die de Nationale Loterij anderzijds nodig heeft om haar maatschappelijk doel zo efficiënt mogelijk te kunnen verwezenlijken. Het is daarnaast zo dat de noodzakelijke maatregelen werden getroffen opdat de Nationale Loterij verantwoorde openbare loterijen en kansspelen zou kunnen aanbieden, met de bedoeling het kanaliseringbeleid van de overheid in deze sector te optimaliseren met volledig respect voor de bepalingen van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers. Om deze redenen zullen wij dit wetsontwerp dan ook voltallig goedkeuren.

03.22 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb eerst een opmerking. Als in de plenaire vergaderingen vier mensen aanwezig zijn en zes camera's, zult u een probleem met de publieke opinie krijgen.

03.23 De voorzitter: Mijnheer Goyvaerts, ik bezocht het Nederlands Parlement, dat in 1991 werd opgetrokken, bijna rond een TV-studio. Daar wordt ook met interruptiemicro's gewerkt. Als vier personen aan de micro's staan, worden slechts deze vier mensen getoond en niet de lege plaatsen voor hen. Dat is de Nederlandse instelling, mijnheer Goyvaerts.

03.24 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voorliggende wetsontwerp heeft tot doel de Nationale Loterij om te vormen tot een NV waarin de overheid momenteel – dat kan van tijdelijke aard zijn – de enige aandeelhouder is. Deze omvorming – of rationalisering zoals de titel aangeeft – heeft tot doel om de Nationale Loterij als een privé-onderneming te leiden naar analogie van andere bedrijven zoals De Post en Biac.

De Post was ook een overheidsbedrijf dat in een NV werd omgezet met een onafhankelijke raad van bestuur en met als doel het management alle mogelijke kansen te bieden zonder gevaar van inmenging van de overheid. Dat betekent naar liberale maatstaven dus zonder politieke bemoeienissen.

Mijnheer de minister, in het zog van uw structurele hervormingen van een hele reeks overheidsbedrijven hebben wij de laatste maanden nogal wat bedrijven de revue zien passeren. Erger nog, verschillende overheidsbedrijven kwamen uitdrukkelijk in het nieuws en dit in een weinig optimistische sfeer – als ik mij eufemistisch mag uitdrukken.

03.22 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Six caméras filment quatre membres. Ne donne-t-on ainsi à voir une image navrante?

03.23 Le président: Aux Pays-Bas, les caméras se focalisent sur le seul micro destiné aux intervenants, en ignorant les bancs vides. Préférez-vous cette mentalité-là?

03.24 Hagen Goyvaerts (VLAAMS BLOK): Ce projet de loi vise à transformer la Loterie Nationale en une SA de droit public, avec l'Etat pour unique actionnaire, à l'instar de La Poste ou de BIAC. De nombreuses entreprises publiques, dont La Poste, ont récemment fait la une de l'actualité pour des motifs qui n'ont rien de noble. Espérons que la Loterie Nationale ne s'engouffre pas dans la même voie.

Le rôle de la Commission des jeux de hasard a été longuement abordé en commission. Selon le ministre, la Loterie Nationale n'aurait pas de but lucratif, à l'inverse du secteur privé des jeux de hasard. Mais le chiffre

Het meest in het oog springende feit was natuurlijk het debacle rond De Post, meer bepaald de situatie inzake de gedelegeerd bestuurder, het ontsporen van het strategisch plan, de verziekte sfeer rond de communicatie, de exorbitante wedden van de directieleden en de toenemende drang waarop de raad van bestuur opnieuw in de greep van de politiek is gekomen. Als dit ook de nieuwe bedrijfscultuur van de Nationale Loterij moet worden, zijn wij – om een volkse uitdrukking te gebruiken – nog niet aan de "nieuwe patatten" toe.

In de commissie voerden wij inzake het ontwerp een discussie over het al dan niet betrekken of uitsluiten van de Kansspelcommissie, alsook over de taak van de commissie in het hele gebeuren rond de kansspelen. Mijnheer de minister, loterijen en weddenschappen zijn mijns inziens allebei kansspelen. Dit wordt in het voorliggend ontwerp mooi weggemoffeld onder het mom dat de Nationale Loterij alleen de bedoeling heeft om loterijproducten te commercialiseren. Dat is natuurlijk boerenbedrog.

In uw toelichting op het ontwerp hebt u gezegd dat het voornaamste doel van de private kansspeloperators erin bestaat om zoveel mogelijk winst te maken, dit in tegenstelling tot de Nationale Loterij. Dit moet worden tegengesproken als men ziet dat de Nationale Loterij een omzet heeft van ongeveer 25% van de 160 miljard frank of 4 miljard euro in de sector van de spelen, de weddenschappen en de loterij. Bovendien maakt de Nationale Loterij jaarlijks een winst van 14 miljard frank of 347 miljoen euro, waarvan een subsidie van ongeveer 8,5 miljard frank of 210 miljoen euro wordt verdeeld. Men kan moeilijk volhouden dat de Nationale Loterij een liefdadigheidsinstelling is en geen winstambities koestert.

De bedoeling van uw hervorming is dat ze moet leiden naar meer zelfstandigheid. Merkwaardig genoeg stellen wij vast dat de greep van de politiek op de vennootschappen wordt verhoogd door onder andere een uitbreiding naar 14 leden van de raad van bestuur.

Dat betekent bijkomende ruimte voor de politiek getrouwen. Dit is een eufemisme voor het parachuterende van politieke vrienden.

Bovendien worden er merkwaardig genoeg twee regeringscommissarissen aangeduid. Wellicht de ene om toe te zien op het beleid en de tweede om toe te zien op de verdeling van de winst die wordt aangewend om allerlei maatschappelijke projecten, subsidies en dito doeleinden te sponsoren. Daarop kom ik later in mijn betoog nog terug.

Tevens is het merkwaardig, mijnheer de minister, dat u de Nationale Loterij zoveel mogelijk als privé-bedrijf wilt laten functioneren, terwijl wij moeten vaststellen dat de banden met de administratie extra worden aangehaald door de aanwerving van ambtenaren en dat er waarborgen moeten worden gegeven aan de gedetacheerde personeelsleden. Voor de PS is dat een belangrijk punt, zoals blijkt uit de commissiebespreking.

Een volgende eigenaardig element – blijkbaar de tweede doelstelling van de Nationale Loterij – is dat de spelers gematigd moeten worden en dat de gokverslaving moet worden tegengegaan. Gezien het maatschappelijk aspect van kansspelen, stelt men vast dat een steeds grotere terughoudendheid groeit bij de publieke opinie inzake

d'affaires et le bénéfice de la Loterie Nationale contredisent ces déclarations.

Cette mutation devrait conférer à la Loterie nationale une indépendance accrue. Or, le conseil d'administration est élargi et deux nouveaux commissaires du gouvernement vont être désignés. L'influence politique ne fera donc que croître.

La loterie est transformée en une entreprise privée mais, simultanément, les liens avec l'administration sont resserrés. On ne semble pas savoir ce que l'on veut et la responsabilité de cette situation incombe sans doute au PS.

On cherche à s'adapter aux nouvelles tendances en matière de jeux de hasard: l'internet, la télévision interactive. En même temps, on se dit inquiet des problèmes d'assuétude aux jeux de hasard. Je n'y vois aucune logique.

Le ministre Daems est aussi en charge des PME. La nouvelle stratégie va-t-elle assurer la viabilité des points de vente indépendants?

La répartition des bénéfices aussi constitue un point sensible. Il y a l'aspect technico-financier mais aussi l'aspect idéologique. Le nouveau conseil d'administration décidera de la répartition des bénéfices et nous craignons qu'il dès lors un total manque de transparence. La répartition sera-t-elle équitable sur le plan communautaire? Et le centre Leman va-t-il cette fois encore remporter le gros lot? Le Vlaams Blok ne votera pas ce projet.

het toekennen van kansspelen. Die terughoudendheid is ongetwijfeld ingegeven door de toenemende maatschappelijke gevoeligheid voor het probleem van de gokverslaving. In dat verband denk ik aan de TV-programma's van de voorbije maanden, thans duidingprogramma's genoemd, waarin onder andere elektronische speelautomaten en de nefaste invloed ervan op bijvoorbeeld schoolgaande jeugd, op een schrijnende manier tot uiting kwamen.

Bizar genoeg wenst de nieuwe Nationale Loterij soepel in te spelen op nieuwe tendensen door gebruik te maken van de instrumenten van informatiemaatschappijen zoals Internet – momenteel wellicht de bekendste – en in de nabije toekomst ongetwijfeld ook van de interactieve televisie, met als uiteindelijk doel het spelen te matigen omwille van het drempelverlagend effect.

Aangezien het duidelijk de jongeren zijn die zich aangetrokken voelen tot het gebruik van internet bij deze vorm van kansspelen, ontsnapt mij de logica van het hele opzet en stel ik mij een aantal vragen bij de bescherming van de spelers in voormelde gevallen.

Het lijkt mij veeleer een mooie uitleg te zijn om toe te laten dat de Nationale Loterij, onder andere via internet en binnenkort via interactieve televisie, een aantrekkelijk gat in de markt van de kansspelen kan monopoliseren.

Daaraan gekoppeld is uiteraard ook de problematiek van de kanalen via dewelke de nieuwe Nationale Loterij haar nieuwe doelgroepen zal bereiken. Wellicht zal dit niet gebeuren via het klassieke kanaal van bijvoorbeeld de krantenwinkels.

In welke mate zullen de zelfstandige verkopers van producten van de Nationale Loterij worden betrokken in deze rationalisering? Met andere woorden, in welke mate zal de nieuwe Nationale Loterij in de toekomst nog rekening houden met zelfstandige verkopers bij de ontwikkeling van de commerciële strategie, te meer daar de zelfstandige winkeliers ruim 80% van de omzet van de Nationale Loterij uitmaken.

Mijnheer de minister, aangezien u ook bevoegd bent inzake de KMO's, draagt u uiteraard verschillende petjes. U moet niet alleen klaarheid scheppen terzake, maar bovendien ervoor zorgen dat het voor de winkeliers leefbaar blijft om producten van de Nationale Loterij te verkopen. Hieromtrent biedt het voorliggend ontwerp geen enkele garantie.

Tot slot kom ik nog even terug op de verdeling van de winst voor de maatschappelijke doeleinden waarover ik u ongeveer een half jaar geleden interpelleerde. Wellicht herinnert u zich dat nog. In essentie kwam het erop neer dat de materie van de winstverdeling, naast een financieel technisch aspect, ook een politieke dimensie heeft. Ik beweer niet dat de organisaties, instellingen en stichtingen geen lovenswaardige initiatieven namen, maar toch blijven er een aantal vragen bestaan over de politiek gekleurde organisaties.

U zult zich ook wel herinneren dat wij bij de begrotingsopmaak van het jaar 2000 hebben moeten meemaken dat de dotatie van het Centrum voor Racismebestrijding – het centrum van pater Leman dat tot dan deel uitmaakte van de diensten van de eerste minister – uit de

federale begroting werd geschrapt en naar de winstverdeling van de Nationale Loterij werd overgeheveld. Bij die gelegenheid werd ook de dotatie aan het centrum verhoogd van zowat 80 miljoen frank naar 165 miljoen frank, zonder enige verdere parlementaire controle.

Nu de Nationale Loterij in een NV wordt omgevormd en bijgevolg de winstverdeling onder het gezag van de raad van bestuur komt, zijn wij natuurlijk ten zeerste benieuwd over de transparantie van de toekomstige financiering van, onder andere, het centrum van pater Leman. Tegelijkertijd koesteren wij hierover een zekere argwaan. Wij zijn ook benieuwd naar de communautaire winstverdeling ten aanzien van het wetenschappelijk onderzoek. Ik heb sterk de indruk, mijnheer de minister, dat in deze hele constructie één persoon altijd zal winnen, zonder dat hij daarvoor een lotje of een krasbiljet moet kopen en dat is pater Leman.

In ieder geval, u hebt uit mijn betoog waarschijnlijk al lang begrepen dat uw ontwerp ons niet in vervoering heeft gebracht. U hebt ons niet kunnen overtuigen van uw rationalisering, om uw eigen woorden te gebruiken. Daarom zullen wij het ontwerp niet goedkeuren.

03.25 Alfons Borginon (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik moet toegeven dat ik een beetje worstel met het ontwerp van minister Daems. Ik kan niet zomaar op het eerste gezicht een eenduidig standpunt innemen. Ik heb ook het gevoel dat in de discussies nogal gemakkelijk wederzijdse verdachtmakingen worden geuit. Ik heb dat ook gemerkt bij vorige ontwerpen inzake gokken. Dat is een zekere sluier die over de debatten hangt.

Ik heb voor mijzelf een aantal mogelijke argumenten voor een beoordeling van dit ontwerp op een rijtje proberen te zetten.

In het algemeen zullen de nationale loterijen vroeg of laat ook aan de Europese dimensie onderhevig worden. Op dat moment zullen wij een eenmaking van de markt en een uitgebreidere concurrentie kunnen optekenen. In die optiek is het niet onlogisch om de Nationale Loterij te proberen tijdig economisch sterk genoeg te maken om in een potentiële liberalisering overleefd te blijven. Dat argument gaat maar op in de mate dat de activiteiten van de Nationale Loterij aan die Europese regels onderworpen zijn. Ik meen begrepen te hebben dat op basis van een aantal arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie loterijen niet aan die communautaire mededingingsregels onderworpen zijn. Eigenlijk valt dat economisch argument weg.

Als ik de problematiek van de gokverslaving bekijk, onderken ik drie componenten. In de eerste plaats zijn er de klassieke, brave loterijen, die er altijd zullen zijn en die niet zo grote problemen veroorzaken. In de tweede plaats zijn er de openbare plaatsen waar iemand aan kansspelen kan deelnemen. In deze discussie situeer ik de casino's, de speelhallen en de slots in cafés. Een derde categorie wordt dikwijls vergeten. Ik spreek over de meer besloten manier om aan kansspelen te doen. Dat zijn de illegale goktenten en de spelen op internet. Wat is het verschil tussen de tweede en de derde categorie? Ik meen dat in de tweede categorie de drempel nog altijd hoger ligt dan in de derde categorie. Men moet zich ten opzichte van een aantal levende personen bekendmaken als een speler die potentieel aan gokverslaving kan onderhevig zijn, terwijl in een besloten goktent of

03.25 Alfons Borginon (VU&ID): Le projet Daems me donne du fil à retordre. Il est difficile de dégager un point de vue unilatéral et le débat est par ailleurs ponctué d'insinuations.

La dimension européenne et la nécessité de rendre la Loterie nationale suffisamment forte pour faire face aux autres concurrents jouent un rôle dans l'évaluation. Toutefois, aux termes de certains jugements, les loteries nationales ne relèvent pas des règles du droit européen de la concurrence, de sorte que l'argument économique disparaît.

En ce qui concerne l'assuétude au jeu, les maisons de jeu clandestines et l'Internet constituent les plus grands dangers. Si la société est devenue plus sensible au phénomène, on observe aussi une augmentation du nombre de casinos et une multiplication des produits de la loterie. Le ministre préconise une stratégie d'intégration mais une Loterie nationale plus indépendante pourrait bien être moins attentive à la politique. M. Leterme est favorable à un contrôle exercé par la Commission des jeux de hasard qui se fonde toutefois plus sur la base des

op het internet geen enkele vorm van sociale controle overeind blijft.

Ik heb in een vroegere loopbaan als advocaat-stagiair ooit iemand moeten verdedigen die verschillende inbraken had gepleegd om zijn gokverslaving te financieren. De indruk die ik daarvan heb is precies dat die derde categorie, de illegale goktenten, het grootste probleem vormen in de discussie rond de gokverslaving.

Als ik de maatschappelijke visie over die problematiek bekijk, is het er een met twee gezichten: enerzijds ontstaat er een beleid, waarbij de overheid de klassieke slots heeft uit de café's laten verwijderen en tegelijk een vrij hopeloze strijd voert tegen illegale websites. Anderzijds ontstaat er een tendens tot uitbreiding van casino's en ook bij de loterij is er een tendens om naar automatische toestellen te gaan.

Ik heb in het debat twee verschillende stemmen gehoord: de minister zegt dat hij een inbeddingsbeleid wil voeren, om op die manier ervoor te zorgen dat degene waarop een reële controle bestaat, voldoende sterk staat zodat er minder behoefte is aan minder betrouwbare concurrenten; anderzijds bewerkstelligt dit ontwerp een grotere verzelfstandiging van de Nationale Loterij, hetgeen maakt dat het beheer ook minder rekening zal houden met die overheidsdoelstelling. Het staat ook deels haaks op de verklaringen van de minister.

Aan de andere kant zegt bijvoorbeeld collega Leterme dat de overheid de loterij onder strikte controle moet plaatsen. Hij verwijst daarbij naar de Kansspelcommissie. Maar als ik bepaalde aspecten van die Kansspelcommissie onderzoek, heb ik het gevoel dat er wordt geredeneerd in functie van de eeuwige concurrentie van de aanbieders op de markt, veeleer dan vanuit de strijd tegen de gokverslaving as such.

Ment zegt dan ook: niet spelen op internet. Ik ben het daar fundamenteel wel mee eens, maar in de feiten – aangezien internet bij uitstek een universeel medium is – zal men er nooit in slagen om de toegang tot buitenlandse providers met illegale websites tegen te houden.

Er valt voor beide wat te zeggen, maar ik kan ook wel wat kritiek formuleren op de beide standpunten.

Persoonlijk meen ik dat we de kop niet in het zand mogen steken en dat een globaal verbiedend beleid voeren onrealistisch is. Voorts is het zo dat de maatschappelijke doelstellingen moeten primeren op het financiële aspect van de Nationale Loterij. Ik denk dat het kanaliseren van de goklust centraal en boven de financiële opbrengst moet staan.

Wanneer men naar automatische toestellen gaat, geplaatst in open ruimten, moet er effectief een ernstig vertragend element worden ingebouwd, zodat men niet op een andere manier de slots opnieuw introduceert. Ik ben tevens van mening dat internetgoktoestanden voorlopig is de ijskast moeten, niet omdat ik ervan overtuigd ben dat internetgokken als dusdanig kan tegengehouden worden, maar wel omdat ik mij afvraag wat het effect is wanneer een semi-overheid op internet dergelijke loterij- of kansspelsystemen aanbiedt.

Mijns inziens zal op dat vlak enig onderzoek moeten gebeuren. De

règles de la concurrence qu'elle ne tient compte de l'assuétude au jeu.

Ne pratiquons pas une politique de l'autruche: grâce à internet, des pratiques illégales en matière de jeux de hasard fleurissent chez nous. Nous devons avoir sans cesse à l'esprit la défense des intérêts de la société, plutôt que songer à réaliser le profit maximum. Nous devons étudier scientifiquement si les jeux de hasard auxquels on peut participer sur internet par le biais de la Loterie nationale ont pour effet que les gens jouent plus facilement ou si au contraire cela les empêche de participer à des jeux de hasard illégaux. En attendant, nous avons accumulé des retards considérables dans l'installation de guichets électroniques de loterie dans les lieux publics. Dès lors, nous ne sommes pas enclins, dans ce dossier, à brandir de grands principes et à adresser de grands reproches aux uns ou aux autres. Il y trop d'inconnues. Nous préférons la prudence.

vraag rijst immers of er meer gokgevallen zullen zijn door het feit dat de overheid dat doet en zal de drempel naar het gokken op internet verlaagd worden, zodat meer mensen ertoe aangezet worden en nadien potentieel meer vatbaar worden voor de andere illegale goksites.

Ik heb daar geen antwoord op en ik ben de mening toegedaan dat enig wetenschappelijk onderzoek is aangewezen over die vraag vooraleer men het ook aan een pseudo-overheid toestaat.

Bij het bekijken van dit wetsontwerp in zijn geheel, door het verzelfstandigen van het beheer, wordt er meer concurrentiedruk gecreëerd, hetgeen deels nodig is voor het behoud van de positie, maar wat naar mijn mening althans niet voldoende gemotiveerd wordt door de strijd tegen de gokverslaving als dusdanig.

Men zet, mijns inziens, de deur open voor een aantal brave internettoepassingen zonder dat voldoende te hebben onderzocht. Zonder de grote verwijten die over en weer vlogen in de commissie bij te treden, ben ik geneigd te stellen dat mijn fractie voorzichtig tegen het ontwerp is. De globale balans over het ontwerp is, mijns inziens, veeleer negatief dan positief is. Daarom zie ik niet goed in waarom de regels moeten worden gewijzigd.

03.26 Minister **Rik Daems**: Mijnheer de voorzitter, ik heb een aantal interessante betogen gehoord die toelaten de essentie van de voorliggende problematiek te analyseren.

Ik zal de huidige toestand schetsen en de toestand na de goedkeuring van het ontwerp. Hamvraag is wat er zal veranderen. Het is moeilijk objectief te blijven in de problematiek. De heer Borginon heeft, mijns inziens, het best weergegeven welke keuzes er moeten worden gemaakt. Volgens de vigerende wetgeving kan de Nationale Loterij op het ogenblik loterijen, weddenschappen en kansspelen organiseren zonder enige vorm van controle. Dat is de realiteit. Stellen dat het voorliggend ontwerp een probleem creëert, is onjuist. Het voorliggend ontwerp wil immers uitgerekend een toepassingsveld dat op het ogenblik niet onder de controle van de Kansspelcommissie valt...

03.27 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, een kleine cynische opmerking. Mijnheer de minister, u zult moeten toegeven dat het de eerste keer zou zijn dat een van uw wetsontwerpen meer problemen oplost dan te creëren!

03.28 Minister **Rik Daems**: Ik herhaal dat op het ogenblik de Nationale Loterij alles kan organiseren zonder dat de Kansspelcommissie enige controle kan uitoefenen. Dat is de wet van 1999. Onderhavig ontwerp laat toe dat de Kansspelcommissie de volledige controle krijgt als de Loterij een kansspel zou lanceren. Dat is een belangrijk verschil.

Op het ogenblik heeft de Nationale Loterij buiten de missie van organiseren van spelen voor het goede doel, geen enkele missie inzake inbedding of vermindering van de gokverslaving. Dat is de realiteit. Het voorliggend ontwerp maakt het niet alleen mogelijk te rationaliseren door een vennootschapsvorm op te richten waarbij de overheid altijd in de meerderheid blijft. Vooral moet er een beheerscontract worden gesloten dat rekening houdt met de

03.26 **Rik Daems**, ministre: Aux termes de la législation actuelle, la Loterie nationale n'est pas contrôlée dans le cadre de l'organisation des loteries, paris et jeux de hasard. En vertu du présent projet, la Commission des jeux de hasard est investie du pouvoir de contrôler l'organisation de ces jeux.

03.28 **Rik Daems**, ministre: Actuellement, la Loterie n'a aucune mission d'encadrement à remplir en matière de lutte contre l'assuétude aux jeux de hasard. Grâce à la nouvelle structure et à un contrat de gestion qui sera préalablement soumis au Parlement, il est désormais possible de se fixer des objectifs en termes de limitation de l'assuétude aux jeux de hasard. Si l'on ne mène pas en la matière une politique de canalisation, le

doelstellingen van inbedding en beperking van het gokken. Dat is het grote verschil! Vandaag is dat niet het geval. Ik heb toegezegd dat het beheercontract eerst aan het parlement zal worden voorgelegd. Met een beheercontract kan men exact de doelstellingen bepalen om de gokverslaving te doen dalen.

Degenen die denken dat de huidige situatie de strijd tegen de gokverslaving beter dient dan het ontwerp, houden geen rekening met de realiteit. Op het veld van de "spelen" is slechts 25% automatisch gekanaliseerd naar de Nationale Loterij. Daarom vindt de regering het inbeddingsbeleid zo belangrijk. Ik weet wel dat er een groot verschil is tussen een loterij en kansspelen. Van een loterij kent men de uitslag op voorhand; bij een kansspel kan men de uitslag mee beïnvloeden.

In die context zijn er dus drie elementen van verbetering in dit wetsontwerp. Ten eerste, wij kunnen een inbeddingbeleid ter vermindering van de gokverslaving voeren, omdat wij dat via een beheercontract en een structuur mogelijk maken, terwijl dat binnen de huidige regelgeving niet mogelijk is. Ten tweede wijzigen wij de controle op de kansspelen georganiseerd door een loterij. Vandaag zijn die kansspelen niet aan controle onderworpen, maar na goedkeuring van het wetsontwerp wel. Ten derde, wij rationaliseren de werking van het instrument waardoor wij het objectief van de vermindering van de gokverslaving kunnen waarmaken naast het objectief van de handhaving van een marktaandeel, maar binnen een gezondere context dan een verslavingscontext.

De sleutel van het geheel is het beheerscontract. Als objectief van het beheerscontract hebben wij niet winst maar wel de vermindering van gokverslaving vooropgesteld. Wie denkt dat de problemen kunnen afnemen door de ogen te sluiten en door binnen een goed kader geen alternatief te creëren voor gokverslaving, vergist zich. Bij gebrek aan een kanaliseringbeleid versterkt het probleem uitgerekend.

Daarvoor moeten uiteraard enkele beslissingen worden genomen. Deze regering heeft namelijk besloten geen elektronische toestellen te plaatsen. Met alle respect, maar de vorige regering had alle maatregelen genomen om ze wel te plaatsen. In deze regering hebben de minister van Justitie voor de slots en ikzelf voor de elektronische toestellen geweigerd het koninklijk besluit verder uit te voeren en wij zullen dat blijven weigeren. Dat is een concrete maatregel waarmee wij gokverslaving verminderen.

Très concrètement, nous n'étendons pas le marché des jeux de hasard, bien au contraire. En effet, d'après la loi actuelle, la Loterie peut parfaitement organiser des jeux de hasard sans contrôle de la commission des jeux de hasard. Par contre, demain, ce contrôle existera. Demain, la commission pourra décider qu'il s'agit d'un jeu de hasard et le soumettre alors à son contrôle. Je ne vois pas pourquoi le ministre de la Justice et moi-même, nous ne le ferions pas.

Que se passera-t-il quand nous déciderons que tous les jeux doivent être soumis au contrôle de la commission des jeux de hasard? Nous instaurerons de la sorte une parfaite concurrence entre les jeux. Une canalisation ne serait plus possible puisque les gens choisiraient automatiquement le jeu le plus intéressant. C'est là que réside la différence. Alors que je suis un défenseur du libéralisme pur et dur du marché, j'estime que le marché dont question ici est précisément un

problème ne fera que s'aggraver. Contrairement au gouvernement précédent, l'arc-en-ciel a décidé de ne pas installer de guichets électroniques, ce qui témoigne de notre détermination à lutter activement contre l'assuétude.

Op dit ogenblik kan de Nationale Loterij zonder enige controle of mogelijkheid tot kanalisering om het even welk spel organiseren, aangezien de vrije markt de keuze voor het interessantste spel bevordert. Dat is de huidige realiteit. Het is dus noodzakelijk in de toekomst de controle op die markt te organiseren via een overheidsinstantie zoals de Kansspelcommissie, alsook door een beheerscontract, om de gokverslaving te doen dalen.

de ceux qui doivent être contrôlés par les pouvoirs publics par une politique de canalisation menée par une entité qui resterait de toute façon à majorité publique et par un contrat de gestion qui permettrait de réduire la dépendance aux jeux de hasard.

Ceux qui prônent le contrôle du pouvoir public sur tout seraient responsables d'une multiplication et non d'une diminution des problèmes. C'est la réalité, c'est une conséquence de la caractéristique de ce marché, dans lequel les gens choisiraient le jeu le plus intéressant qui serait automatiquement le plus "dangereux".

Comme vous l'avez signalé, monsieur Gobert, nous avons amélioré le projet en informant le public au sujet des établissements existants. Il ne faut pas perdre de vue que l'on trouve aujourd'hui des terminaux dans 7.500 implantations. Les chiffres sont les mêmes. Quand on parle de 6.000 à 8.000 établissements, il s'agit tout simplement de remplacements. Certains magasins ferment, d'autres ouvrent mais le nombre est bien le même, il y en a aujourd'hui 7.500. Je ne souhaite pas que ces terminaux soient éventuellement utilisés à d'autres fins. La seule chose à faire est de les remplacer. Si la SNCB ou d'autres sociétés souhaitent les utiliser, je m'engage très clairement à venir auparavant devant le parlement pour en discuter. Vous avez raison de signaler qu'il pourrait y avoir une confusion dans l'esprit des gens si le moyen de distribution était le même pour des jeux et pour des services publics. C'est pourquoi je m'engage à venir en discuter au parlement si cette éventualité était envisagée. En pratique donc, jusqu'à nouvel ordre, le terminal ne peut être utilisé qu'aux seules fins de La Loterie.

Naar aanleiding van enkele opmerkingen van de heer Leterme wil ik het volgende naar voren brengen.

Kan het de bedoeling van de Nationale Loterij zijn om een groter marktaandeel in de markt van de spelen te verkrijgen? De markt is momenteel 160 miljard BEF of 4 miljard euro groot. De ideale toestand zou volgens mij erin bestaan die markt te doen krimpen, want ook de gokverslaving is daarin meegeteld. Anderzijds zou het marktaandeel van de onschadelijke spelen vergroot moeten kunnen worden. Tot dat soort van accordeon zouden wij moeten kunnen komen. Als wij niets doen, vergroot het marktaandeel van de schadelijke spelen, zoals de feiten aantonen. Niets doen betekent dus een instemming met een vergroting van het probleem van de gokverslaving. In die context is het instrument van het beheerscontract van fundamenteel belang.

Mijnheer Leterme, u zegt dat de Unie van Zelfstandige Ondernemers niet gebonden is aan uw partij, maar Unizo is evenmin aan onze partij gebonden. Momenteel leven ongeveer 12.000 krantenwinkels, dus gezinnen, van de distributie van de kansspelen van de Nationale Loterij. Wij hebben geen enkele intentie om dat distributiekanaal te wijzigen. Integendeel, de nieuwe terminals zijn bedoeld voor krantenwinkels die een belangrijk deel van hun inkomen uit de kansspelen van de Nationale Loterij halen, om dat inkomen zeker te garanderen. Die modernisering garandeert aan die uitbaters uiteindelijk dat zij die economische activiteit zullen kunnen behouden.

Inzake winstverdeling zijn de regels van de corporate government wel degelijk gevolgd, want die verdeling is gebeurd door de algemene

Er staan terminals op 7500 plaatsen. Als de NMBS een verzoek doet zoals dat waar de heer Gobert naar verwees, sta ik er garant voor dat het Parlement zal worden geraadpleegd alvorens een beslissing wordt genomen.

M. Leterme a posé des questions à propos du marché. Je suis partisan d'une réduction du marché global car c'est une manière de réduire les risques d'assuétude. Il resterait alors à accroître la part légale dans le cadre du marché restant. En n'intervenant pas, on accentue l'illégalité et la dépendance.

La répartition des bénéfices est du ressort des pouvoirs publics et non du conseil d'administration, qui recherche en premier lieu le profit. Nous voulons, par le biais de jeux canalisés et non agressifs, réaliser un bénéfice qui sera affecté à des objectifs caritatifs et à la lutte contre la dépendance au jeu.

La réforme mise en oeuvre par le gouvernement poursuit tous ces objectifs. La pratique démontrera très rapidement si nous avons choisi l'instrument le plus approprié. Je crois qu'il est possible de maîtriser ce problème, sans toutefois s'imaginer

vergadering. Het is ook logisch dat de politiek bepaalt naar welk goed doel de opbrengst gaat en niet de Raad van Bestuur. Deze laatste dient een beheerscontract te volgen dat een inbeddingsbeleid en een vermindering van de gokverslaving inhoudt. Tegelijkertijd moet zij ook resultaten behalen – niet noodzakelijk via een agressieve commerciële politiek – want momenteel worden een aantal excellente initiatieven ten belope van 12 miljard door de Loterij gefinancierd.

Het ideaal zou zijn dat er op een gekanaliseerde manier kansspelen zijn waarmee het goede doel wordt gefinancierd en dat men tegelijkertijd het veld van gokverslaving vermindert. Daarnaast moeten er nog middelen voorhanden zijn om de gokverslaving actief tegen te gaan, wat vandaag niet gebeurt.

Mijnheer Borginon, ik beseft dat dit een beetje confuus is, maar de markt an sich is in dezen confuus. De huidige situatie laten voortduren zal er enkel toe leiden dat de agressieve gokverslavende spelen versterken en het instrument dat zich niet aanpast verzwakt. Welnu, dat wil ik precies vermijden.

Samengevat kan men stellen dat er voor het eerst een inbeddingsbeleid ter vermindering van de gokverslaving wordt gevoerd in een vennootschapsvorm met een beheerscontract in een markt die zonder regulering het probleem zou verergeren. Ten tweede wordt het bedrijf gerationaliseerd en de middelen voor het goede doel gevrijwaard. Tot slot is er – in tegenstelling tot vroeger – een grotere controle door de Kansspelcommissie. In de huidige context zouden kansspelen georganiseerd door de Nationale Loterij immers helemaal niet worden gecontroleerd.

Ik denk dat de regering dus de juiste keuze maakt en dat de praktijk de ultieme toetssteen zal blijken, maar mijn engagement om toekomstige maatregelen eerst voor deze Kamer toe te lichten zou als waarborg moeten volstaan. De politiek inzake slots en elektronische spelen bewijzen immers dat deze regering, in tegenstelling tot de vorige, een beleid voert dat gokverslaving tegengaat. Anders hadden wij evengoed de koninklijke besluiten kunnen laten doorlopen. Wij willen echter daadwerkelijk de gokverslaving tegengaan met een adequaat instrument.

03.29 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ga niet akkoord met het antwoord van de minister, maar ik wil daar niet dieper op ingaan. Toch wil ik twee punten toelichten. Ten eerste ben ik tevreden met uw ommezwaai inzake de kraslotjes. Vroeger was u wel voorstander van deze automaten, al probeert u dat met Slangenspeak tegen te spreken.

Ik kom tot een tweede element. Mijnheer de minister, ik blijf opnieuw op mijn honger betreffende de echte redenen voor de uitbreiding van het aantal leden van de raad van bestuur van tien naar veertien. Geef eens een reden.

03.30 De voorzitter: Mijnheer Leterme, is één reden voldoende?

03.31 Minister Rik Daems: In tegenstelling tot wat u hebt gezegd met betrekking tot de vermindering van de bevoegdheden, had de raad van bestuur vroeger alleen een aantal toegewezen bevoegdheden. Het bedrijf zal er nu echter helemaal anders uitzien. Zo moet het

naïvement que l'on peut éradiquer toute forme de dépendance.

03.29 Yves Leterme (CD&V): Je ne partage pas le point de vue du ministre. Je me félicite du revirement du ministre concernant les distributeurs automatiques de billets à gratter.

Je reste sur ma faim en ce qui concerne l'extension de 10 à 14 du nombre des membres du conseil d'administration.

03.31 Rik Daems, ministre: Les compétences du conseil d'administration ne sont pas rognées. Par le passé, ce dernier

kanaliseringbeleid met uitvoering van het beheerscontract vorm worden gegeven. Daarvoor zal de raad van bestuur controle moeten uitoefenen op het management. Het wordt bovendien een vennootschapsvorm met corporate governance met een volledige controle van de raad van bestuur op het management als gevolg. Tot op heden hadden we die controle niet. Ik wil nog toegeven dat een raad van bestuur met 6 leden ook mogelijk is. Vergeten we echter niet dat in de praktijk in de meeste overheidsbedrijven een raad van bestuur van veertien of tien leden gebruikelijk is. Er zijn zelfs raden van bestuur die groter zijn; ik verwijs naar Belgacom en De Post. Gezien de omzet van het bedrijf denk ik niet daarachter iets moet worden gezocht.

03.32 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, het belangrijkste is dat u hebt toegegeven dat tien of veertien leden er niet toe doen. Er zijn dus andere redenen dan dewelke u op een ontroerende wijze opsomt.

03.33 De voorzitter: Dat is Belgische wiskunde.

03.34 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, une brève réplique. Je prends bien acte de l'engagement du ministre à ce que les terminaux, dans un premier temps, ne soient utilisés que pour le Lotto et que toute extension fasse l'objet d'un débat à la Chambre. Je le remercie pour ces précisions.

En ce qui concerne la philosophie même du projet, je crois qu'on reste sur des logiques un peu différentes. Vous dites que le marché va s'étendre et que la loterie nationale anticipe pour capter ce nouveau marché; sinon ce sera le privé qui va le prendre. En gros, c'est votre raisonnement.

Je dis que tout repose sur cette prévision d'extension de la demande que rien ne prouve à l'heure actuelle. Finalement, on peut prétexter de cette possible extension de la demande pour justifier une augmentation de l'offre. Je vous rappelle que le postulat de départ est cette idée d'instinct de jeu. S'il y a instinct de jeu, logiquement, la demande est nécessairement potentielle et croissante. Si l'offre est suffisante, elle sera automatiquement rencontrée par la demande.

03.35 Rik Daems, ministre: Je me suis peut-être mal exprimé. Je ne pense pas que le marché, comme tel, s'étendra mais bien que, si l'on ne fournit pas des moyens modernes à la Loterie nationale, le privé s'étendra dans un marché qui reste identique et ce au détriment de la Loterie Nationale. Dès lors, le problème de la dépendance aux jeux de hasard empirera. Il faut donc faire le contraire: donner des armes à la loterie nationale pour configurer une politique de canalisation.

L'idée ne consiste pas à augmenter l'offre de la Loterie nationale mais à avoir une plus grande part de marché dans un contexte de canalisation qui diminue le problème de la dépendance aux jeux de hasard.

n'avait d'autres pouvoirs que ceux qui lui étaient expressément attribués. Dans la nouvelle structure, il sera responsable de la mise en œuvre du contrat de gestion et, conformément aux règles régissant les sociétés anonymes, il sera également chargé de contrôler la direction de l'entreprise. Le nombre de conseillers – qu'il y en ait 10 ou 14 – importe peu et n'est en aucun cas excessif, compte tenu du chiffre d'affaires.

03.32 Yves Leterme (CD&V): Le nombre des conseillers - 10 ou 14 - importe donc peu. Des motifs inavoués interviennent donc bel et bien.

03.34 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): Ik neem nota van het feit dat de terminals enkel voor de Lotto zullen worden gebruikt en dat iedere beslissing tot uitbreiding door het parlement moet worden besproken.

Uw analyse gaat evenwel uit van het postulaat dat de markt van de kansspelen zich nog verder zal uitbreiden en dat de Nationale Loterij slechts op dat fenomeen anticipeert alvorens de privésector dit marktsegment inpalmt.

Vanuit een logica die een verdere uitbreiding van de vraag in het vooruitzicht stelt, zal iedere stijging van het aanbod echter ook een stijging van de vraag aanwakkeren.

03.35 Minister Rik Daems: Als de Nationale Loterij marktaandeel verliest, wordt een kanalisering des te moeilijker. Men dient er dus voor te zorgen dat de Nationale Loterij meer gewicht in de schaal kan leggen. Het is dus uitgesloten dat dit marktsegment vrij zou blijven. Let wel: het is een overtuigende liberaal die u dit zegt!

Si vous laissez le marché libre, le problème s'accroît.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1339/10)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1339/10)**

Het wetsontwerp telt 51 artikelen.
Le projet de loi compte 51 articles.

Ingediende amendementen:
Amendements déposés:

Art. 3
- 19: Yves Leterme **(1339/3)**
- 20: Yves Leterme **(1339/3)**

Art. 6
- 21: Yves Leterme **(1339/3)**
- 22: Yves Leterme **(1339/3)**

Art. 7
- 23: Yves Leterme **(1339/3)**

Art. 8
- 47: Yves Leterme **(1339/10)**

Art. 18
- 24: Yves Leterme **(1339/3)**

Art. 21
- 11: Yves Leterme **(1339/2)**

Art. 35
- 13: Yves Leterme **(1339/2)**

Art. 39
- 16: Yves Leterme **(1339/2)**

Art. 47
- 17: Yves Leterme **(1339/2)**

03.36 De voorzitter: Artikel 1, geen amendement, aangenomen.

Artikel 2, geen amendement, aangenomen.

Mijnheer Leterme, u hebt twee amendementen ingediend op artikel 3.

03.37 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil de collega's niet nodeloos lang bezighouden. We hebben een gedachtewisseling gehad in commissie. Ik ga wel nog even in op het punt van het gokken op internet, omdat hierin tijdens de discussie in commissie met de minister geen duidelijkheid is gebracht. Ik bedank hem overigens voor zijn bereidheid om hier aanwezig te zijn. Voor de rest verwijz ik naar de toelichting van mijn amendementen.

Mijnheer de voorzitter, ik zal het probleem uitleggen. De minister herinnert het zich misschien dat ik hem en ook zijn voorgangers geregeld heb gevraagd naar de stand van zaken in verband met de problematiek van het gokken op internet via moderne ICT-middelen. Ik heb het in het bijzonder over het gokken via het internet, het fenomeen van de virtuele casino's en soortgelijke, dat voornamelijk door het buitenland wordt aangeboden. Herhaaldelijk heb ik gevraagd of dat strafbaar is. Op mijn recentste vraag van enkele maanden geleden hebt u verwezen naar de ubiquiteitsregel, mijnheer de minister; ik had ook een mondelinge vraag van 30 maart 2001 en op een schriftelijke vraag van een paar maanden geleden hebt u dat bevestigd. Steeds opnieuw luidde mijn vraag of het aanbieden van gokmogelijkheden op het internet via server-pc's in ons land strafrechtelijk kan worden vervolgd en of dat dus verboden is. Ik citeer uit een van de antwoorden van de minister in het integraal verslag van de commissie voor de Justitie van 3 maart 2001 die worden bevestigd in antwoorden op herhaalde schriftelijke vragen: "Het is niet uitdrukkelijk gesteld dat virtuele casino's formeel verboden zijn. Maar artikel 4 van die wet bepaalt wel dat het verboden is onder om het even welke vorm op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze één of meer kansspelen of speelzalen uit te baten dan die welke door de wet toegelaten zijn. Dat artikel kan dus zeker en vast van toepassing zijn. De gevangenisstraffen en de boeten die eraan verbonden zijn, kunt u in hetzelfde artikel 4 lezen. Bovendien, de artikelen 301 en 302 van het strafwetboek zijn niet afgeschaft, dus ze kunnen ook toepasselijk worden verklaard op alle personen die verantwoordelijk zijn voor bijvoorbeeld het beheer van een server die dit soort mogelijkheden in ons land aanbiedt. In concreto, een initiatiefnemer in Australië passeert via een server, bijvoorbeeld Skynet, een provider hier. Hier kunnen we dus optreden".

Over de eventuele aanpassing van de wet zegt de minister op 3 maart 2001: "Het lijkt mij niet nodig de bestaande wet van 7 mei 1999 aan te passen. Het artikel 4 volstaat. Gekoppeld aan de artikelen 301 en 302 van het Strafwetboek maakt dit artikel het mogelijk zowel de beheerders van de netwerken als de auteurs van deze kansspelen te vervolgen en te straffen". Tot daar een exert uit de uitspraken van de minister.

Er zijn dan de opeenvolgende schriftelijke vragen, de recentste van enkele weken terug waarin ik de minister vraag of het mogelijk is om de gokspelen aangeboden vanuit Antigua, Barbados of Australië via het internet in ons land, op te sporen en te bestraffen. In antwoord daarop verwijst de minister naar de ubiquiteitsregel. Het is inderdaad opspoorbaar en strafbaar. De heer Tavernier lacht, maar hij zal niet ontkennen dat de minister van Overheidsbedrijven in commissie zegt dat die wet nodig is. Wij moeten een monopolie geven aan de Nationale Loterij. Ook vandaag kan iedereen op internet gokmogelijkheden aanbieden.

03.37 Yves Leterme (CD&V): Je désire simplement revenir sur le jeu sur internet. Je souhaite lever certaines ambiguïtés à ce propos, en concertation avec le ministre Verwilghen. Pour le surplus, je renvoie à mes justifications écrites.

Le jeu sur internet constitue un phénomène récent et inquiétant. Ces casinos virtuels sont-ils passibles de sanctions? Dans ses réponses aux questions écrites qui lui ont été adressées à ce sujet, le ministre Verwilghen se réfère invariablement au Code pénal; il ne juge pas nécessaire d'adapter la loi du 7 mai 1999. Selon lui, il est possible de détecter et de sanctionner de telles infractions. L'attitude du ministre Verwilghen contraste avec les déclarations du ministre Daems qui plaide, quant à lui, en faveur d'une adaptation de la loi de 1999. J'exige des précisions: qu'est-ce qui est interdit, qu'est-ce qui ne l'est pas?

Men kan in het verslag lezen dat dat wat verijnd is. Het is echter onduidelijk gebleven of dat nu al dan niet verboden is en wat Justitie ter zake doet. Dat laatste aspect kunnen we misschien in de komende weken nog bespreken naar aanleiding van een mondelinge vraag in de commissie voor Justitie. De minister van Overheidsbedrijven heeft echter op een bepaald moment een nota van de minister van Justitie voorgelegd waaruit hij *capita selecta* voorlas. Die nota is intussen bijlage 2 geworden bij het aanvullend verslag 1339/09. Hierin wordt twijfel geuit. Men stelt dat de wet van 7 mei 1999 eigenlijk slecht is en moet worden aangepast. Die verklaringen staan haaks op wat de minister in maart in de commissie voor Justitie heeft gezegd. Dat is sindsdien trouwens herhaaldelijk door de minister neergeschreven in antwoord op schriftelijke vragen. Mijnheer de voorzitter, ik verontschuldig mij omdat ik de minister in extremis nog een vraag moet stellen.

03.38 De voorzitter: Liever laat dan nooit.

03.39 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, wat is nu precies toegelaten en verboden inzake het aanbieden van gokmogelijkheden op het internet?

03.40 De voorzitter: De vraag is herhaaldelijk gesteld. Mijnheer de minister, wij luisteren naar uw antwoord.

03.41 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om twee zaken aan te halen. Ik zal niet alleen antwoorden op de vraag van de heer Leterme, ik wil ook zeggen dat ik meen dat het een goede beslissing was om op een bepaald ogenblik de voorzitter van de commissie Kansspelen te horen. Naar aanleiding van deze werkzaamheden werd een amendement ingediend. Hierin werd meegedeeld in welke context – ook door de loterij – bepaalde spelen kunnen worden geëxploiteerd. Verder wordt er bepaald welke controle, waarborgen en samenwerking er moeten zijn. Men bepaalt zelfs de samenwerking tussen de voorzitter van de Nationale Loterij en die van de commissie Kansspelen. Daarmee heeft men het geheel een beslissende goede wending gegeven.

Wat de specifieke vraag betreft, kan en zal ik natuurlijk niet afwijken van het antwoord dat in het verleden werd gegeven. Met betrekking tot de internetsites heb ik een studie laten maken die ik trouwens ook overhandigd heb aan mijn collega. Ik verneem dat deze studie in extensie werd hernomen. De eerste vaststelling waar we niet omheen kunnen is dat de wet van 7 mei 1999 – de datum is belangrijk want ik meen dat dit het laatste wetgevend initiatief was voor 13 juni 1999 – geen uitdrukkelijk verbod met zoveel woorden omvat. Toch meen ik dat het verbod stilzwijgend voortvloeit uit de bepalingen van het artikel 4: "waarvan de exploitatie van spelen buiten de inrichtingen van klasse I, klasse II en klasse III verboden is". We moeten wel durven erkennen dat niets belet dat een reguliere uitbater van één van die inrichtingen op een internetsite spelen uitbaat wanneer hij daarvoor de nodige toelatingen heeft bekomen.

Een tweede probleem doet zich voor als mensen uit het buitenland, bijvoorbeeld Australië of Antigua, op internet in België kansspelen aanbieden. Dat is de terechte bekommernis van de heer Leterme. Wat kan daartegen worden ondernomen? Ten eerste kunnen deze

03.41 Marc Verwilghen, ministre:
L'audition du président de la Commission des jeux de hasard et la concertation annoncée avec le président de la Loterie nationale constituent d'excellentes initiatives.

J'ai fait procéder à une étude relative aux sites internet. La loi du 7 mai 1999 ne comporte pas d'interdiction expresse mais cette interdiction découle des dispositions de l'article 4. Rien n'empêche toutefois les exploitants des établissements cités dans cet article et disposant des autorisations nécessaires de proposer de tels jeux sur la toile.

Nous disposons d'un *Federal Computer Crime Unit* permettant la détection de l'offre sur internet au départ de l'étranger. Les infractions commises en Belgique relèvent de notre législation, celles qui sont commises à l'étranger de la double pénalisation. Compte tenu des divergences de vues entre les Etats membres, la mise en œuvre d'une politique commune au niveau européen se heurte à de nombreuses

misdrijven worden opgespoord. We hebben een Federal Computer Crime Unit die over de mogelijkheid beschikt om dit na te gaan. Voor zover de feiten in België worden gepleegd, is er natuurlijk wetgeving die toelaat tussenbeide te komen. Als de spelen in het buitenland worden aangeboden en Belgen er op een bepaald ogenblik hun gokverslaving op uitleven, dan speelt natuurlijk het principe van de dubbele strafbaarstelling.

Indien het feit ook strafbaar is gesteld in het land waar de feiten hebben plaatsgegrepen en ook bij ons strafbaar is op basis van de wet van 7 mei 1999, is er geen probleem.

Mijnheer de voorzitter, ik moet u er niet van overtuigen dat deze misdrijven met internationale connotatie niet altijd een makkelijke oplossing kennen. Dat is trouwens een van de redenen waarom we altijd hebben gestreefd naar een Europese oplossing. Jammer genoeg is een gemeenschappelijk Europees beleid tot op heden uitgebleven omdat er een bijzonder groot verschil bestaat binnen de lidstaten. Sommigen pleiten voor een monopolie van de overheid terwijl anderen pleiten voor een volledige liberalisering van die markt.

In afwachting van een eventuele Europese richtlijn lijkt het mij verstandig voor de Nationale Loterij een uitzondering te voorzien op het beginsel van het verbod op dergelijke internetsites. De Nationale Loterij is immers onder rechtstreeks toezicht geplaatst van de regering. Om bepaalde standpunten te kunnen innemen, moet een bepaalde procedure worden gevolgd met daarbij onder andere een parlementaire controlemogelijkheid. Dit zal nu veel gemakkelijker zijn dan ten aanzien van een particuliere exploitant. Ik heb het dan nog niet gehad over de waarborgen die we moeten kunnen bieden ten aanzien van diegenen die zich aan witwaspraktijken schatplichtig maken. Ook op dit vlak dringt een oplossing zich volgens mij op.

We moeten voorts absoluut voorkomen dat we een herinvoering van clandestiene spelen krijgen. Met andere woorden, de kanalisering zoals ze momenteel in de wet staat, laat ons toe om op een verstandige en beheerste wijze te reageren. Ik treed de opmerking van de heer Leterme volledig bij als het gaat om het particuliere aanbod in België. Ik blijf terzake bij mijn standpunt. Er is een verbod en dit biedt ons de mogelijkheid om de nodige vervolgingen in te stellen. Op het ogenblik dat we in een internationale context werken, zullen we naar de dubbele strafbaarstellingen moeten grijpen ook al zal dit in Europees verband niet nodig zijn.

03.42 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst en vooral de minister danken voor zijn antwoord, zijn consequente houding en de duiding die hij geeft over de relatie tussen het verbod enerzijds en dit ontwerp anderzijds. Ik deel de mening van de regering die in dit wetsontwerp tot uiting komt niet. Volgens dit wetsontwerp moet men de Nationale Loterij de kans bieden om snel met een "www.lotto.com" in de huiskamers te verschijnen.

Ik dank de minister voor zijn antwoord dat consequent is met zijn eerder ingenomen standpunten. Het lijkt mij van belang te onderstrepen dat de reden waarom er geen principiële verbod op internetsites is opgenomen in de wet van 7 mei 1999. Die wet ging ongenueanceerd uit van de stelling dat alles wat niet in de wet wordt toegelaten verboden is. Mijnheer de minister, heb ik u goed begrepen

difficultés.

Dans l'attente d'une directive européenne relative à cette matière, je plaide en faveur d'une interdiction des sites de jeux de hasard et de pari, exception faite éventuellement pour la Loterie Nationale. Je partage la philosophie prônée par M. Daems, selon laquelle la canalisation constitue la meilleure garantie contre la dépendance et le blanchiment de fonds d'origine frauduleuse.

03.42 Yves Leterme (CD&V): Le ministre fait preuve d'une belle cohérence. L'interdiction de sites internet ne figure pas explicitement dans la loi de 1999. Qui est habilité à installer des PC pour des jeux de hasard? Les fournisseurs d'accès et gestionnaires de serveurs assurant la transmission de tels sites s'exposent-ils à des poursuites judiciaires? Ces intermédiaires sont connus, ce qui devrait tout de même faciliter le

dat enkel in inrichtingen van klasse 1, 2 of 3 en mits voldoening aan de voorwaarden, casinospelen op pc's kunnen worden aangeboden? Ik laat mij niet uit over de problematiek van het buitenland en de moeilijke vervolgbaarheid.

contrôle du respect de la législation.

Wat dit laatste betreft, heeft u in een antwoord op een schriftelijke vraag van mij verklaard dat de problematiek zich nauwelijks voordoet in ons land. Het is bijzonder moeilijk om te zeggen hoeveel geld er in ons land precies omgaat in de virtuele casino's via het internet. Mijn fractie is van oordeel dat men bij de privatisering van de Nationale Loterij moet oppassen als men de Nationale Loterij die mogelijkheden biedt.

Ten slotte heb ik nog een bijkomende vraag. In een artikel dat op 13 juni 2000 – horresco referens – in een weekblad is verschenen, wordt door een woordvoerder van de minister van Justitie, de toenmalige perschef van het kabinet, de stelling gehuldigd dat de providers en verantwoordelijken voor servers strafrechtelijk sanctioneerbaar zijn. Het artikel gaat door op uw antwoord dat toen was gegeven in de commissie voor de Justitie. U stelde toen dat ook providers en verantwoordelijken van servers strafrechtelijk vervolgbaar zijn wanneer zij wetens en willens de mogelijkheid openlaten en meewerken aan het creëren van het aanbod op internet van gokmogelijkheden. Uw woordvoerder stelde in het artikel dat dit gold wanneer men op de hoogte was gesteld door de gerechtelijke politie, en dan meer bepaald de computer crime unit, van het feit dat men via zijn diensten als provider of via de server toegang kreeg tot dat casinoaanbod vanuit Australië, Barbados en elders.

Mijnheer de minister, de providers en servers die in ons land actief zijn, zijn toch stilaan wel bekend. Men weet toch wie die diensten verschaft in ons land. Het moet dus perfect mogelijk zijn om die providers en servers op de hoogte te stellen dat via hun diensten of hun infrastructuur dit aanbod aan onze landgenoten wordt gedaan. Als dit zo is, is het niet moeilijk om de sector tot medewerken aan zelfregulering aan te zetten. Zo wordt de handhaving toch wat doeltreffender.

03.43 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, laten wij duidelijk zijn: de uitbaters van spelen van klasse 1, klasse 2 en klasse 3 kennen duidelijk de bepalingen van de wet waar zij hun activiteiten uit te oefenen hebben. Zij moeten zich daaraan houden, laat dat duidelijk zijn.

De tweede vraag heeft te maken met een dubbele benadering: de wettelijke en de praktische. U vindt de wettelijke terug in de wet op de informaticacriminaliteit. In die wet werden bepalingen ingevoerd waardoor een responsabilisering van de internetproviders tot stand kwam. Die hebben dus een aantal plichten en ontsnappen daaraan niet. Als men in kennis is gesteld van wat circuleert op het net en door wie dat ter beschikking werd gesteld, kan niemand ontsnappen aan zijn verantwoordelijkheid en doen alsof men van niks weet. Dat is een wettelijke, legistische basis die bestaat.

Een ander punt heeft betrekking op het strafrechtelijk beleid. Ik zal nog overleg houden met het college van procureurs-generaal om iets als een gedragscode af te kunnen spreken. Eerlijkheidshalve moet ik wel toegeven dat ik altijd had verwacht dat men op Europees vlak –

03.43 **Marc Verwilghen**, ministre: Les exploitants des salles de jeu de classe I, II et III sont soumis à des conditions très spécifiques.

La deuxième question comporte un aspect légal et un aspect pratique. La loi sur la criminalité informatique est axée sur la responsabilisation du fournisseur d'accès.

Dans le cadre de la politique criminelle, il doit être convenu d'un code de bonne conduite. Au niveau européen, l'unanimité fait toutefois défaut et une uniformisation des réglementations s'est révélée impossible.

de raad voor Justitie en voor Binnenlandse Zaken – enige bereidheid zou hebben betoond. Ik heb echter moeten vaststellen dat afhankelijk van de instelling die landen aannemen, men ofwel een heel korte bewaartijd met ontlasting van verantwoordelijkheid wilde weerhouden, ofwel een zeer lange bewaartijd met volle verantwoordelijkheid aan de internetprovider wilde opleggen. Daar zijn heel wat economische belangen mee gemoeid, wat er mee voor heeft gezorgd dat de uniformisering niet in de hand werd gewerkt, maar tegengewerkt.

03.44 Alfons Borginon (VU&ID): Mijnheer de minister, bij het aanhoren van de discussie komt er een vraag in mij op. Eigenlijk is het voor de internetproviders toch hetzelfde als voor de uitbaters van telefonie of voor de postdiensten. Hebben wij geen verkeerd beeld van wat internetproviders effectief doen? Zijn zij wel in staat, zelfs als zij zijn ingelicht over een website met een illegaal casino, te beletten dat via hun netwerk toegang wordt verkregen tot een dergelijke site? Dat kan waarschijnlijk ook via andere sites gebeuren.

Dan rijst de vraag – hoe belangrijk en eerbaar het doel ook is – of de lat niet gelijk moet worden gelegd voor telefoonmaatschappijen, De Post en internetdiensten. Er kan immers niet van de aanbieder van een communicatiekanaal worden verwacht dat hij verantwoordelijk is voor wat via het kanaal wordt aangeboden. Als ik iemand opbel om over een misdrijf te praten, waarom moet de telefoonmaatschappij dan medeplichtig worden beschouwd? Dat schijnt echter wel de richting te zijn waarin wij evolueren met de internetproviders.

03.45 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, is er sedert de inwerkingtreding van de wet op de informaticacriminaliteit ooit opgetreden tegen internetproviders wegens het aanbieden van illegale gokmogelijkheden?

03.46 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, op de laatste vraag van de heer Leterme durf ik geen antwoord te geven, omdat ik de vraag nog niet aan de federale Computer Crime Unit heb gesteld. Op bepaalde aanbiedingen, bijvoorbeeld van pornografische sites met minderjarigen, is er wel gereageerd en is daaraan gevolg gegeven.

Mijnheer Borginon, op uw vraag kan ik meedelen dat de context van een en ander toch moet worden nagegaan. De Post, de telefoonmaatschappijen of de internetproviders kunnen niet a priori verantwoordelijk worden gesteld voor het aanbod via hun installaties. De omstandigheden kunnen echter wel worden vastgelegd waarin verplichte hulp door de internetprovider moet worden geboden. Op die manier kunnen inlichtingen worden verstrekt over hoe, in welke omstandigheden en op wiens verzoek een bepaalde informatie werd doorgegeven.

Bij analyse van bijvoorbeeld de wet op de telefoontap kan worden vastgesteld dat de telefoonmaatschappij aan strikte voorwaarden wordt onderworpen. De omstandigheden worden vastgelegd waarin een telefoontap moet worden uitgevoerd met het oog op de verzameling van inlichtingen over de datum, het uur en de personen die met elkaar contact hebben gehad. Dat is een eerste mogelijkheid.

In de wet op de informaticacriminaliteit wordt een medewerkingsplicht

03.44 Alfons Borginon (VU&ID): Les fournisseurs d'accès peuvent être comparés aux opérateurs de téléphonie et aux services postaux. Ces fournisseurs de canaux de communication ne peuvent être rendus responsables de l'offre proposée sur ces canaux.

03.45 Yves Leterme (CD&V): Est-on déjà intervenu à l'encontre de fournisseurs d'accès ou de gestionnaires de serveurs dans le cadre de la lutte contre la criminalité informatique?

03.46 Marc Verwilghen, ministre: Je ne puis répondre à cette dernière question sans consulter d'abord la *Federal Computer Crime Unit*. Par ailleurs, il y a bel et bien eu des réactions concernant des sites de pornographie infantine, qui ne sont pas restées sans suites.

Les fournisseurs d'accès ne peuvent pas être tenus pour responsables au sens strict mais peuvent être contraints de coopérer avec les autorités. Le projet relatif aux techniques spéciales de recherche ne prévoit-il pas également le droit de prendre connaissance, à certaines conditions, du contenu des envois postaux.

opgelegd aan bepaalde personen, of het nu gaat om providers dan wel om beheerders. Dat is een tweede mogelijkheid.

Er is ook nog een derde mogelijkheid. Door het voorontwerp van wet inzake de bijzondere opsporingsmethode, dat werd goedgekeurd, zullen inijkoperaties gelast door parketten of onderzoeksrechters, mogelijk zijn van wat door De Post wordt verzonden.

Het juiste evenwicht moet hier worden gezocht. Ik ben het terzake met de heer Borginon eens. Men kan immers niet bij voorbaat zeggen dat volledige inlichtingen moeten worden verschaft en dat men anders medeplichtig zou zijn. Dat is niet de richting waarin wij moeten evolueren.

03.47 De voorzitter: De stemming over de amendementen van de heer Leterme op artikel 3 wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements de M. Leterme à l'article 3 est réservé.

De artikelen 4 en 5 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 4 et 5 sont adoptés article par article.

Op artikel 6 zijn er de amendementen 21 en 22 van de heer Leterme.

03.48 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, voor de rest verwijs ik naar de toelichting van mijn amendementen.

03.49 De voorzitter: Het artikel en de amendementen worden aangehouden.

Op artikel 7 is er een amendement van de heer Leterme. Het artikel en het amendement worden aangehouden.

Op artikel 8 is er een amendement nr. 47 van de heer Leterme. Ik houd de stemming over het artikel en het amendement aan.

De artikelen 9 tot 17 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 9 à 17 sont adoptés article par article.

Op artikel 18, heeft de heer Leterme een amendement nr. 24 ingediend. Het amendement en het artikel worden aangehouden.

De artikelen 19 en 20 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 19 et 20 sont adoptés article par article.

Op artikel 21, heeft de heer Leterme een amendement nr. 11 ingediend. Het amendement en het artikel worden aangehouden.

De artikelen 22 tot 34 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 22 à 34 sont adoptés, article par article.

Op artikel 35, heeft de heer Leterme een amendement nr. 13 ingediend. Het amendement en het artikel worden aangehouden.

De artikelen 36 tot 38 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 36 à 38 sont adoptés, article par article.

Op artikel 39, heeft de heer Leterme een amendement nr. 16 ingediend. Het amendement en het artikel worden aangehouden.

*De artikelen 40 tot 46 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 40 à 46 sont adoptés, article par article.*

Op artikel 47, heeft de heer Letermé een amendement nr. 17 ingediend. Het amendement en het artikel worden aangehouden

*De artikelen 48 tot 51 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 48 à 51 sont adoptés, article par article.*

*De stemming over de amendementen en artikelen wordt aangehouden.
Le vote sur les amendements et les articles est réservé.*

De artikelen 1 en 2, 4 en 5, 9 tot 17, 19 en 20, 22 tot 34, 36 tot 38, 40 tot 46, 48 tot 51 worden aangenomen.

Les articles 1 et 2, 4 et 5, 9 à 17, 19 et 20, 22 à 34, 36 à 38, 40 à 46, 48 à 51 sont adoptés.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 16.37 uur. Volgende vergadering donderdag 10 januari 2002 om 14.15 uur.

La séance est levée à 16.37 heures. Prochaine séance jeudi 10 janvier 2002 à 14.15 heures.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE**

WOENSDAG 9 JANUARI 2002

MERCREDI 9 JANVIER 2002

INTERNE BESLUITEN**DECISIONS INTERNES****COMMISSIES****COMMISSIONS**

Samenstelling

Composition

Volgende wijzigingen werden voorgesteld door de PS-fractie:

Commissie voor de Naturalisaties*Effectieve leden*

De heer Claude Eerdekenes vervangen door de heer Jean Depreter.

Plaatsvervangers

De heer Jean Depreter vervangen door de heer Claude Eerdekenes.

Commissie belast met de problemen inzake Handels- en Economisch Recht*Effectieve leden*

De heer Jacques Chabot vervangen door de heer Maurice Dehu.

Plaatsvervangers

De heer Maurice Dehu vervangen door de heer Jacques Chabot.

Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven*Effectieve leden*

De heer Jacques Chabot vervangen door mevrouw Karine Lalieux.

Plaatsvervangers

Mevrouw Karine Lalieux vervangen door de heer Jacques Chabot.

Les modifications suivantes ont été proposées par le groupe PS:

Commission des Naturalisations*Membres effectifs*

Remplacer M. Claude Eerdekenes par M. Jean Depreter.

Membres suppléants

Remplacer M. Jean Depreter par M. Claude Eerdekenes.

Commission chargée des problèmes de Droit commercial et économique*Membres effectifs*

Remplacer M. Jacques Chabot par M. Maurice Dehu.

Membres suppléants

Remplacer M. Maurice Dehu par M. Jacques Chabot.

Commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques*Membres effectifs*

Remplacer M. Jacques Chabot par Mme Karine Lalieux.

Membres suppléants

Remplacer Mme Karine Lalieux par M. Jacques Chabot.

INTERPELLATIEVERZOEKEN**DEMANDES D'INTERPELLATION**

Ingekomen

Demandes

1. de heer Ludo Van Campenhout tot de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de passieve houding van de Belgische regering in het IJzeren Rijn dossier".

(nr. 1052 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

2. de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het statuut van de communicatieadviseur van de eerste minister en daaraan verbonden gevolgen".

1. M. Ludo Van Campenhout à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "la passivité du gouvernement belge dans le dossier du Rhin de fer".

(n° 1052 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

2. M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "le statut du conseiller en communication du premier ministre et les conséquences qui en découlent".

(nr. 1053 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

3. mevrouw Frieda Brepoels tot de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "het koninklijk besluit van 20 juli 2001 tot invoering van een verplichte reflecterende nummerplaat".

(nr. 1054 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

4. mevrouw Frieda Brepoels tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand, over "de beslissing van de Ministerraad van 21 december 2001 rond de herstructurering van De Post".

(nr. 1055 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

5. de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand, over "de administratieve moeilijkheden die de luchtvaartmaatschappij, die naast DAT in ons land van start moet gaan, ondervindt".

(nr. 1056 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

6. de heer Pieter De Crem tot de minister van Binnenlandse Zaken over "het asiel- en vreemdelingenbeleid".

(nr. 1057 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

7. de heer Pieter De Crem tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de politiehervorming".

(nr. 1058 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

8. de heer Guy D'haeseleer tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het eenheidsstatuut".

(nr. 1059 – verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken)

9. mevrouw Trees Pieters tot de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "de werkgroep-Jadot".

(nr. 1060 – verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken)

10. de heer Luc Sevenhans tot de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de recentelijke ontwikkelingen in het dossier IJzeren Rijn".

(nr. 1061 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

(n° 1053 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

3. Mme Frieda Brepoels à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "l'arrêté royal du 20 juillet 2001 instaurant une plaque d'immatriculation réfléchissante obligatoire".

(n° 1054 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

4. Mme Frieda Brepoels au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes, sur "la décision prise par le Conseil des ministres le 21 décembre 2001 à propos de la restructuration de La Poste".

(n° 1055 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

5. M. Francis Van den Eynde au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes, sur "les difficultés administratives rencontrées par la compagnie aérienne qui doit prendre son envol, dans notre pays, à côté de la DAT".

(n° 1056 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

6. M. Pieter De Crem au ministre de l'Intérieur sur "la politique en matière d'asile et d'étrangers".

(n° 1057 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

7. M. Pieter De Crem au ministre de l'Intérieur sur "la réforme des polices".

(n° 1058 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

8. M. Guy D'haeseleer à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "le statut unique".

(n° 1059 – renvoi à la commission des Affaires sociales)

9. Mme Trees Pieters au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur "le groupe de travail Jadot".

(n° 1060 – renvoi à la commission des Affaires sociales)

10. M. Luc Sevenhans à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "les récents développements dans le dossier du Rhin de fer".

(n° 1061 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

11. de heer Bart Laeremans tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de gevolgen van de ondertekening van het zogenaamde kaderverdrag met betrekking tot de nationale minderheden".

(nr. 1062 – verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)

12. de heer Pieter De Crem tot de minister van Landsverdediging over "de taalverhouding in het leger".

(nr. 1063 – verzonden naar de commissie voor de Landsverdediging)

13. de heer Yves Leterme tot de eerste minister over "de gunningsprocedure met betrekking tot een opdracht voor het begeleiden van de communicatie inzake de hervorming van de administratie".

(nr. 1064 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

14. de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister over "de recente ontwikkelingen in het dossier van de communicatieadviseur van de eerste minister".

(nr. 1065 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

11. M. Bart Laeremans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les conséquences de la signature de la convention-cadre pour la protection des minorités nationales".

(n° 1062 – renvoi à la commission des Relations extérieures)

12. M. Pieter De Crem au ministre de la Défense nationale sur "les cadres linguistiques à l'armée".

(n° 1063 – renvoi à la commission de la Défense nationale)

13. M. Yves Leterme au premier ministre sur "la procédure d'attribution relative à un marché concernant l'accompagnement de la communication en ce qui concerne la réforme de l'administration".

(n° 1064 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

14. M. Gerolf Annemans au premier ministre sur "les récents développements dans le dossier du conseiller en communication du premier ministre".

(n° 1065 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

VOORSTELLEN

Toelating tot drukken

1. Wetsvoorstel (de heer Daniel Bacquelaine, mevrouw Pierrette Cahay-André en de heren Philippe Seghin, Olivier Chastel en Robert Hondermarcq) tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen wat de schorsing en de herkrijging van het recht op een overlevingspersioen betreft (nr. 1574/1).

2. Wetsvoorstel (de dames Géraldine Pelzer-Salandra en Kristien Grauwels) houdende wijziging van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, teneinde de samenstelling van de politieraden te democratiseren (nr. 1579/1).

3. Wetsvoorstel (de heren Jacques Simonet, Olivier Maingain, Daniel Bacquelaine et Denis D'Hondt en mevrouw Corinne De Permentier) tot oprichting van een Parlementair Comité belast met de wetsevaluatie (nr. 1580/1).

4. Wetsvoorstel (mevrouw Yolande Avondtroodt en de heer Jef Valkeniers) tot regeling van de eigendom en de overdracht van apotheken (nr. 1581/1).

Opmerkingen

PROPOSITIONS

Autorisation d'impression

1. Proposition de loi (M. Daniel Bacquelaine, Mme Pierrette Cahay-André et MM. Philippe Seghin, Olivier Chastel et Robert Hondermarcq) modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants en ce qui concerne la suspension et le recouvrement du droit à la pension de survie (n° 1574/1).

2. Proposition de loi (Mmes Géraldine Pelzer-Salandra et Kristien Grauwels) modifiant la loi du 7 décembre 1998 organisant un service de police intégré, structuré à deux niveaux en vue de démocratiser la composition des conseils de police (n° 1579/1).

3. Proposition de loi (MM. Jacques Simonet, Olivier Maingain, Daniel Bacquelaine et Denis D'Hondt et Mme Corinne De Permentier) instaurant un Comité parlementaire chargé du suivi législatif (n° 1580/1).

4. Proposition de loi (Mme Yolande Avondtroodt et M. Jef Valkeniers) réglant la propriété et le transfert de pharmacies (n° 1581/1).

Remarques

Bij brief van 14 december 2001 zendt de voorzitter van de Raad van procureurs des Konings copie van het schrijven van de Raad van procureurs des Konings aan de minister van Justitie over betreffende het wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers c.s. houdende verticale integratie van het openbaar ministerie (nr. 1559/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

Verzoek om advies van de Raad van State

Bij brief van 20 december 2001 heeft de voorzitter van de Kamer het advies van de Raad van State gevraagd over het wetsvoorstel van de dames Magda De Meyer, Simonne Creyf, Pierrette Cahay-André, Maggie De Block en Annemie Van de Casteele en de heren Joos Wauters, Jean-Marc Delizée, Paul Timmermans en Jean-Jacques Viseur betreffende de rechten van de vrijwilliger (nr. 1526/1).

Ter kennisgeving

MEDEDELINGEN

COMMISSIES

Verslagen

Volgende verslagen werden ingediend:

namens de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen,

- door mevrouw Leen Laenens, over het wetsontwerp houdende instemming met het Besluit van de Raad van de Europese Unie van 29 september 2000 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen (nr. 1562/2);

namens de commissie voor de Justitie,

- door de heer Guy Hove, over het wetsontwerp betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen (nr. 1301/8).

SENAAT

Overgezonden wetsontwerp

Bij brief van 28 december 2001 zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het niet-geamendeerde ontwerp van programmawet (nr. 1503/23).

Ter kennisgeving

Aangenomen wetsontwerpen

Par lettre du 14 décembre 2001, le président du Conseil des procureurs du Roi transmet copie de la lettre du Conseil des procureurs du Roi au ministre de la Justice concernant la proposition de loi de M. Hugo Coveliers et consorts portant intégration verticale du ministère public (n° 1559/1).

Renvoi à la commission de la Justice

Demande d'avis au Conseil d'Etat

Par lettre du 20 décembre 2001, le président de la Chambre a demandé l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi de Mmes Magda De Meyer, Simonne Creyf, Pierrette Cahay-André, Maggie De Block et Annemie Van de Casteele et MM. Joos Wauters, Jean-Marc Delizée, Paul Timmermans et Jean-Jacques Viseur relative aux droits des bénévoles (n° 1526/1).

Pour information

COMMUNICATIONS

COMMISSIONS

Rapports

Les rapports suivants ont été déposés:

au nom de la commission des Relations extérieures,

- par Mme Leen Laenens, sur le projet de loi portant assentiment à la Décision du Conseil de l'Union européenne du 29 septembre 2000 relative au système des ressources propres des Communautés européennes (n° 1562/2);

au nom de la commission de la Justice,

- par M. Guy Hove, sur le projet de loi sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations (n° 1301/8).

SENAT

Projet de loi transmis

Par message du 28 décembre 2001, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, le projet de loi-programme; le Sénat ne l'ayant pas amendé (n° 1503/23).

Pour information

Projets de loi adoptés

Bij brief van 21 december 2001 zendt de Senaat het wetsontwerp ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding over, zoals hij het in vergadering van die datum heeft aangenomen (nr. 1578/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

Bij brief van 21 december 2001 meldt de Senaat dat hij in vergadering van die datum het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel en van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector, heeft aangenomen (nr. 1435/4).

Ter kennisgeving

Geamendeerd wetsontwerp

Bij brief van 21 december 2001 zendt de Senaat terug, zoals het in zijn vergadering van die datum werd geamendeerd, het wetsontwerp tot invoering van de werkstraf als autonome straf in correctionele zaken en in politiezaken (nr. 549/15).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

Gemotiveerd advies

Overeenkomstig artikel 10, § 2, eerste lid, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zendt de griffier van de Senaat het gemotiveerd advies over van de afdeling wetgeving van de Raad van State betreffende amendementen bij het ontwerp van programmawet (stuk Senaat nr. 989/9–2001/2002).

Ter kennisgeving

REGERING

Ingediende wetsontwerpen

De regering heeft de volgende wetsontwerpen ingediend:

- wetsontwerp houdende eindregeling van de begrotingen van de diensten van algemeen bestuur van de staat van het jaar 1997 (nr. 1575/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 74 van de Grondwet);

Par message du 21 décembre 2001, le Sénat transmet, tel qu'il l'a adopté en séance de cette date, le projet de loi tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme (n° 1578/1).

Renvoi à la commission de la Justice

Par message du 21 décembre 2001, le Sénat fait connaître qu'il a adopté en séance de cette date le projet de loi organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités et la loi du 1er septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public (n° 1435/4).

Pour information

Projet de loi amendé

Par message du 21 décembre 2001, le Sénat renvoie, tel qu'il l'a amendé en séance de cette date, le projet de loi instaurant la peine de travail comme peine autonome en matière correctionnelle et de police (n° 549/15).

Renvoi à la commission de la Justice

Avis motivé

Conformément à l'article 10, § 2, alinéa 1er, de la loi du 6 avril 1995 organisant la commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, le greffier du Sénat transmet l'avis motivé de la section de législation du Conseil d'Etat sur des amendements au projet de loi-programme (doc. Sénat n° 989/9–2001/2002).

Pour information

GOUVERNEMENT

Dépôt de projets de loi

Le gouvernement a déposé les projets de loi suivants:

- projet de loi contenant le règlement définitif des budgets des services d'administration générale de l'Etat pour l'année 1997 (n° 1575/1) (matière visée à l'article 74 de la Constitution);

- wetsontwerp tot wijziging van artikel 94 van het Wetboek der successierechten ingevolge het nieuwe lokalisatiecriterium voor het recht van successie zoals bepaald bij de bijzondere wet van 13 juli 2001 tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten (nr. 1576/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 77 van de Grondwet);

- wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek der successierechten en het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten ingevolge de nieuwe lokalisatiecriteria voor de gewestelijke belastingen zoals bepaald bij de bijzondere wet van 13 juli 2001 tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten (nr. 1577/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet), waarvoor de spoedbehandeling door de regering werd gevraagd bij toepassing van artikel 80 van de Grondwet;

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

- wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (nr. 1583/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet);

- wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet van ... betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (nr. 1584/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 77 van de Grondwet).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

- projet de loi modifiant l'article 94 du Code des droits de succession, suite au nouveau critère de localisation du droit de succession établi par la loi du 13 juillet 2001 portant refinancement des communautés et extension des compétences fiscales des régions (n° 1576/1) (matière visée à l'article 77 de la Constitution);

- projet de loi modifiant le Code des droits de succession et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, suite aux nouveaux critères de localisation des impôts régionaux établis par la loi spéciale du 13 juillet 2001 portant refinancement des communautés et extension des compétences fiscales des régions (n° 1577/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution), pour lequel l'urgence a été demandée par le gouvernement conformément à l'article 80 de la Constitution;

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

- projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (n° 1583/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution);

- projet de loi modifiant le Code judiciaire à propos de la loi du ... relative à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (n° 1584/1) (matière visée à l'article 77 de la Constitution).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

REKENHOF

Opmerkingen

Bij brief van 19 december 2001 deelt het Rekenhof mede dat het een afschrift heeft ontvangen van de beslissing nr. 3186 die de Ministerraad op 7 december 2001 heeft aangenomen.

Deze beslissing verleent, krachtens artikel 44 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, machtiging tot de vastlegging, ordonnanceren en betaling, ten belope van 1.810,0 miljoen BEF, evenals tot de vastlegging van uitgaven, ten belope van 56,2 miljoen BEF, boven, respectievelijk, de niet-gesplitste kredieten en de gesplitste vastleggingskredieten geopend in de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2001.

Die uitgaven betreffen:

- de dekking van de kost van humanitaire operaties;

COUR DES COMPTES

Observations

Par lettre du 19 décembre 2001, la Cour des comptes fait connaître qu'elle a reçu copie de la délibération n° 3186, adoptée le 7 décembre 2001 par le Conseil des ministres.

Cette délibération a pour objet d'autoriser, en vertu de l'article 44 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, l'engagement, l'ordonnancement et le paiement de dépenses, à concurrence de 1.810 millions de francs, ainsi que l'engagement de dépenses, à concurrence de 56,2 millions de francs, au-delà, respectivement, des crédits non dissociés et des crédits dissociés d'engagement ouverts au budget général des dépenses de l'année 2001.

Ces dépenses concernent:

- la couverture du coût d'opérations humanitaires;

- de tenlasteneming van de stijging van de brandstofprijzen en van die van de wisselkoers van de dollar;
- het nakomen van internationale verplichtingen;
- verschillende kosten voortvloeiend uit onder meer de aanpassing van onderhoudscontracten, de evolutie van de elektriciteitsprijs en van de prijs van de huishoudelijke brandstof en de variatie van het gemiddelde budgettaire effectief.

Ze moeten worden aangerekend op verschillende programma's van sectie 16 – Landsverdediging.

Het Rekenhof merkt in dat verband op dat de ontoereikendheid van de niet-gesplitste kredieten van de programma's 16.50.0 – Krijgsmacht (bestaansmiddelen) en 16.50.2 – Wederuitrusting en infrastructuur, evenals van de gesplitste kredieten van de programma's 16.50.1 – Training en 16.50.2, niet aangetoond blijkt te zijn; de kredieten die heden voor die programma's beschikbaar zijn, zijn immers ruimschoots hoger dan de machtigingen waarin de voorliggende beslissing voorziet.

Het herinnert bovendien aan de mogelijkheid die de bepaling 2.16.26 van de wet van 22 december 2000 houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2001 biedt om de begrotingskredieten van sectie 16 over te dragen naar programma 16.50.5 – Inzet. Het zou moeten worden nagegaan of de aanwending van die overdrachten het niet mogelijk zou kunnen maken de aangevoerde behoeften voor dat programma te dekken.

Het Rekenhof is voorts van oordeel dat noch de beslissing, noch de consideransen ervan elementen bevatten die het mogelijk maken de graad van urgentie van de uitgaven waartoe ze machtiging verleent en de uitzonderlijke of onvoorzienbare aard van de omstandigheden die er aanleiding toe geven, te beoordelen.

Het stelt vast dat de uitgavenmachtigingen die de beslissing verstrekt, onmiddellijk uitvoerbaar worden gemaakt door de blokkering van kredieten voor een overeenstemmend bedrag.

Het wijst er tot slot op dat aan de machtigingen die door de beslissing worden verstrekt, een ontwerp van vierde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2001, nr. 50 1551/001, is gewijd.

Ter kennisgeving

RESOLUTIE

Brusselse Hoofdstedelijke Raad

- la prise en compte de la hausse des prix du carburant et de celle du cours du dollar;

- l'exécution d'obligations internationales;
- divers coûts résultant notamment de l'adaptation de contrats d'entretien, de l'évolution des prix de l'électricité et du fuel domestique et de la variation des effectifs budgétaires.

Elles doivent s'imputer sur divers programmes de la section 16 – Défense nationale.

La Cour des comptes observe, à ce propos, que l'insuffisance des crédits non dissociés des programmes 16.50.0 – Forces armées (subsistance) et 16.50.2 – Renouvellement de l'équipement et de l'infrastructure, ainsi que des crédits dissociés des programmes 16.50.1 – Entraînement et 16.50.2, n'apparaît pas avérée, les crédits disponibles à ce jour pour ces programmes étant largement supérieurs aux autorisations prévues par la délibération à l'examen.

Elle rappelle, en outre, la possibilité offerte par la disposition 2.16.26 de la loi du 22 décembre 2000 contenant le budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2001, de transférer les crédits budgétaires de la section 16 vers le programme 16.50.5 – Mise en oeuvre. Il conviendrait de s'assurer que le recours à ces transferts ne permettrait pas de couvrir les besoins invoqués pour ce programme.

La Cour estime, par ailleurs, que ni la délibération, ni ses considérants ne comportent d'éléments permettant d'apprécier le degré d'urgence des dépenses qu'elle autorise et le caractère exceptionnel ou imprévisible des circonstances qui les ont occasionnées.

Elle constate que les autorisations de dépenses accordées par la délibération sont rendues immédiatement exécutoires par le blocage de crédits à due concurrence.

Elle signale enfin que les autorisations accordées par la délibération font l'objet d'un projet de quatrième ajustement du budget général des dépenses de l'année 2001, n° 50 1551/001.

Pour information

RESOLUTION

Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale

Bij brief van 20 december 2001 zendt de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad de tekst over van de resolutie betreffende het actief en passief kiesrecht voor niet-Belgische burgers bij de gemeenteraadsverkiezingen, aangenomen door de Brusselse Hoofdstedelijke Raad in zijn vergadering van 14 december 2001.

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

ADVIEZEN

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

Bij brief van 20 december 2001 zendt de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, met toepassing van artikel 1 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, de volgende adviezen over:

- advies over het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 8, § 4 van de wet van 22 mei 2001 betreffende werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van de vennootschappen;

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken en naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

- advies betreffende het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende het opstellen, het uitvoeren en het opvolgen van een Nationaal Klimaatplan, alsook het rapporteren, in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering en het Protocol van Kyoto.

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Par lettre du 20 décembre 2001, la présidente du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale transmet le texte de la résolution relative au droit de vote et d'éligibilité des ressortissants non belges aux élections communales, que le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale a adoptée en sa séance du 14 décembre 2001.

Renvoi en commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

AVIS

Conseil central de l'Economie

Par lettre du 20 décembre 2001, le président du Conseil central de l'Economie transmet, en application de l'article 1er de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, les avis suivants:

- avis concernant l'arrêté royal portant exécution de l'article 8, § 4 de la loi du 22 mai 2001 relative aux régimes de participation des travailleurs au capital et aux bénéfices des sociétés;

Renvoi à la commission des Affaires sociales et à la commission des Finances et du Budget

- avis concernant l'accord de coopération entre l'Etat fédéral, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif à l'établissement, l'exécution et le suivi d'un Plan national Climat, ainsi que l'établissement de rapports, dans le cadre de la Convention-cadre des Nations Unies sur les Changements climatiques et du Protocole de Kyoto.

Renvoi à la commission des Relations extérieures